

FREMTIDIGT LÆSEFREMME

HYBRID LÆSNING UDEN HEMMELIGHEDER

Hæfte med bedste praksis

En samling af måder til aktivt at forberede unge på nye måder at gribe tekster an på

Co-funded by
the European Union

Ansvarsfraskrivelse:

Finansieret af Den Europæiske Union. De udtrykte synspunkter og meninger er dog udelukkende forfatterens/forfatterernes egne og afspejler ikke nødvendigvis Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA). Hverken Den Europæiske Union eller EACEA kan holdes ansvarlige for dem.

Dette værk er licenseret under Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License. Du er velkommen til at kopiere, dele, tilpasse og bruge materialet til ikke-kommercielle formål, så længe du opfylder følgende betingelser: Du skal angive passende kreditering, linke til licensen og angive, om der er foretaget ændringer. Du kan gøre dette på enhver rimelig måde, men ikke på nogen måde, der antyder, at Right to Remain støtter dig eller din brug. Du må ikke bruge materialet til kommercielle formål.

Besked fra PageTurners- konsortiet

II

Den digitale revolution udfolder sig for øjnene af os og bringer muligheder og risici, som vi stadig er ved at lære at forstå. Læsning vil fortsat være en essentiel del af livet, så fremtidige generationer skal være klar til ændrede måder at engagere sig med tekst på. Denne publikation tager et skridt i retning af hybrid læsning: den bevidste kombination af trykte, digitale, lyd- og multimedieformater, valgt efter formål og kontekst.

PageTurners-konsortiet

Når vi undersøger emnet læsning, ender vi relativt ofte med at sidde fast i velkendte stier. Fortællinger om unges læsning har en tendens til at dreje sig om (ikke-)læsning, læsning med forståelse (og uden forståelse) og den (lave) kvalitet af de værker, de beredvilligt vælger.

Samtidig med at vi med sikkerhed gentager hinandens udsagn om, at "tingene er anderledes i dag, end de var engang", fortsætter den digitale revolution og forandrer stille og roligt både vores læsevaner og den betydning, der skjuler sig i ordet "at læse".

Vi foreslår, at den digitale revolution bør tjene som det perspektiv, hvorigennem vi undersøger nutidige læsepraksisser, sammen med de forventninger og udfordringer, som unge mennesker og de voksne, der støtter deres unges læsning på forskellige livsstadier, står over for.

PageTurners-projektet blev skabt som svar på denne skiftende virkelighed. Det anerkender, at unge mennesker har brug for mere end digital selvtillid. De har brug for kompetencerne til at navigere i hybride læsemiljøer, håndtere distraktioner, vurdere troværdighed og engagere sig eftertænksomt i både digitale og traditionelle tekster.

I dette hæfte finder du 30 praktiske aktiviteter, der er designet til at fremme læsning blandt unge gennem digitale, traditionelle og hybride formater. Hver praksis tilbyder klar vejledning, forslag til materialer og fleksible metoder, som ungdomsarbejdere og undervisere kan bruge til at styrke engagement, forståelse, kreativitet og kritisk læsefærdighed.

TABEL OVER INDHOLD

(KLIK PÅ TITLEN OG GÅ TIL ØVELSE)

VELKOMST 3

Besked fra projektpartnerskabet

1. KORTERE END ET TWEET 7

Konceptudvikling af
nye læseformater

2. HELTE OG ANTIHELTE 11

Aktivering af læsning
gennem rollespil

3. LÆSNING PÅ GEHØR 15

Udvidelse af læsning ud
over tryk

4. HISTORIER SAMMEN 19

Samskabelse af historier
på tværs af formater

5. LITTERÆR MATCHMAKING 23

Omformulering af
karakterer til digital kultur

6. VIRTUEL BOGKLUB 27

Forbinder læsere på
tværs af grænser

7. VISUEL HISTORIEFORTÆLLING 31

Oversættelse af tekst
til visuelle medier

8. BLACKOUT-POESI 35

Transformation af
eksisterende tekst til kunst

9. GENNEM ANDRE ØJNE 39

Udforskning af alternative narrative
perspektiver

TABEL OVER INDHOLD

(KLIK PÅ TITLEN OG GÅ TIL ØVELSE)

- 10. AT LÆSE ELLER IKKE AT LÆSE** **43**
Opbygning af et balanceret syn
- 11. LÆSEFÆRDIGHEDER ESCAPE ROOM** **47**
Gamificering af læsning og forståelse
- 12. FAKTATJEKKENDE FIKTION** **51**
Styrkelse af kritisk digital læsefærdighed
- 13. LÆSESPRINTS** **55**
Opbygning af fokus gennem mikrolæsning
- 14. FORTÆLLERENS STEMME** **59**
En blanding af aktiv læsning og kreative medier
- 15. A-LÆSNING VS P-LÆSNING** **63**
Balance mellem formål og nydelse
- 16. LÆSEMARATON** **67**
Skab fælles læseoplevelser
- 17. JEG LÆSER. LÆSER JEG? JEG LÆSER!** **71**
Oplevelse af tekst gennem følelser
- 18. GENBEARBEJDNING AF KLASSIKERNE** **75**
Opdatering af litteratur til et moderne publikum
- 19. PRÆDIKTIV LÆSNING** **79**
At gøre læsning til aktiv opdagelse

TABEL OVER INDHOLD

(KLIK PÅ TITLEN OG GÅ TIL ØVELSE)

20.	GENTÆNKNING AF BOGOMSLAGET	83
	Visualisering af litteratur gennem digitalt design	
21.	SLAP AF	87
	Forbindelse af læsning med velvære	
22.	HYBRIDE LÆSEKREDSE	91
	Bro mellem trykt og digital læsning	
23.	LÆSNING GENNEM TEATER	95
	Optræden og debat om litteratur	
24.	KARAKTERPORTRÆT	99
	Visualisering af tegn fra tekst	
25.	HISTORIE-REMIX 2.0	103
	Kombination af læsning, kreativitet og kunstig intelligens	
26.	NOVELLE	107
	At bygge historier ud fra bogtitler	
27.	BØGER OG SKÆRM	111
	Forbinder læsning med skærmskultur	
28.	TALENDE LÆSNING	115
	Uddybning af forståelse gennem dialog	
29.	PODCAST-LÆSNING	119
	At forvandle læsning til lydproduktion	

30.	123
REF - TIDSKRIFTER	
Udvidelse af læsning gennem personlig refleksion	

1. KORTERE END ET TWEET

KONCINSITETS KRAFT

Effektiv læsefremmende øvelser begynder med at vække nysgerrighed og skabe plads til engagement. En kort, legende aktivitet kan være et ideelt udgangspunkt. I denne praksis skaber deltagerne deres egne historier på seks ord, udvikler præcision, fantasi og evnen til at opbygge mening med meget få ord. Det skaber også en mulighed for at reflektere over, hvordan digitale og trykte formater former indhold forskelligt. Et kortfattet digitalt "tweet" og en længere trykt fortælling kan bruge meget forskellige former, samtidig med at de formidler en lignende idé, følelse eller budskab.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Den seks-ords historie "Til salg: babysko, aldrig brugt" er berømt forbundet med Ernest Hemingway og et legendarisk væddemål, hvor han angiveligt hævdede, at han kunne fortælle en komplet, følelsesmæssigt resonant historie på kun seks ord. Selvom Hemingways forfatterskab aldrig er blevet verificeret, blev historien et indflydelsesrigt eksempel på ekstrem narrativ koncision. Formatet blev senere populariseret gennem Six-Word Memoirs-projektet, lanceret af Larry Smith i 2006, og er siden blevet bredt anvendt af lærere som et tilgængeligt værktøj til kreativ udtryk. Vores bearbejdning bruger dette velkendte format som en engagerende introduktion til formater og hybridlæsning. Deltagerne skaber og deler seks-ords fortællinger og reflekterer over, hvordan en kortfattet onlinebesked og en længere traditionel tekst kan bruge forskellige former, samtidig med at de formidler lignende komplekse følelser, begivenheder og betydninger.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til historiefortælling med seks ord

Facilitatoren introducerer historier på seks ord og deler to eller tre eksempler. Deltagerne diskuterer, hvordan sådanne korte tekster stadig kan antyde karakterer, følelser og fuldende begivenheder.

02. Udforskning af forskellige læseformater

Gruppen sammenligner kort koncise digitale beskeder med længere trykte fortællinger. Facilitatoren spørger, hvordan formatet påvirker ordvalg, fortolkning og mængden af information, der efterlades til læseren.

03. Samarbejdsbaseret brainstorming

Deltagerne arbejder individuelt, parvis eller i små grupper. De vælger et tema og indsamler nyttige ord, følelser, karakterer og situationer, der er forbundet med det.

04. Skab historier på seks ord

Deltagerne skriver en eller flere historier, der indeholder præcis seks ord. Hver historie skal antyde en bredere fortælling og bruge hvert ord bevidst.

05. Deling af historier

Deltagerne præsenterer deres historier ved at læse dem højt, vise dem på papir eller hænge dem op på en fælles digital tavle. En anden deltager kan også fortolke eller opføre en udvalgt historie.

06. Feedback og fortolkning

Gruppen kommenterer på historiernes følelsesmæssige effekt, klarhed og originalitet. Deltagerne sammenligner de forskellige betydninger, de opdagede i de samme seks ord.

07. Reflektion over hybrid læsning

Facilitatoren spørger, hvordan historien ændrede sig, da den blev læst lydløst, talt højt eller vist digitalt. Deltagerne reflekterer over, hvordan korte og lange formater kan kommunikere lignende ideer på forskellige måder.

KORTERE END ET TWEET

Skab stærke historier med præcis 6 ord.

Sådan fungerer det

- Vælg et tema, en følelse, en karakter eller en situation.
- Skriv en historie med præcis seks ord.
- Hvert ord burde have betydning.
- Del det, læs det højt, og diskuter, hvordan formatet ændrer betydning.

Eksempel:

Til salg: Babysko, aldrig brugt.

• Tema

• Emotion

• Karakter

• Handling

• Objekt

• Placere

Ord 1:

Ord 2:

Ord 3:

Ord 4:

Ord 5:

Ord 6:

Del og reflekter

- Hvordan valgte du dine seks ord?
- Hvad ændrede sig, da historien blev fortalt højt?
- Hvordan kan en meget kort tekst antyde en større historie?

2. HELTE OG ANTIHELTE

GENNEMLÆSNING ROLLESPIL

Denne praksis forvandler karakteranalyse til en aktiv gruppeoplevelse. Deltagerne skaber én fælles helt ud fra deres kollektive styrker og én antihelt, der repræsenterer de forhindringer, de står over for. Gennem diskussion, historiefortælling og rollespil udforsker de, hvordan litterære karakterer opbygges, og hvordan fiktive konflikter kan afspejle virkelige udfordringer. Denne praksis lægger større vægt på den traditionelle dimension af læsning, som vi har fundet særligt effektiv i vores daglige læsearbejde, ved at give deltagerne mulighed for at forme karakterer og historier på deres egen måde.

TIDSPUNKT

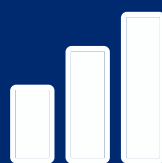
**20-40
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

LIDT

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Aktiviteten er baseret på veletablerede tilgange til karakteranalyse i litteraturundervisningen. Sådanne metoder beder læserne om at identificere træk, motivationer, værdier, svagheder og konflikter ved at fortolke beviser fra en tekst. Pædagogiske karakteropbyggende øvelser udvidede senere denne tilgang ved at invitere eleverne til at skabe deres egne helte og skurke, hvor de ofte forbinder fiktive styrker og forhindringer med problemer fra hverdagen. Rollespil og dramatisk fortolkning har også en lang historie inden for læse- og skriveundervisning, fordi de giver læserne mulighed for at undersøge karaktervalg gennem bevægelse, stemme og interaktion. Denne version forvandler hele gruppen til én kollektiv helt og transformerer fælles barrierer til en antihelt. Rollespil, bevægelse og fælles historiefortælling giver deltagerne direkte indflydelse på fortællingen, hvilket gør karakteranalysen personlig, samtidig med at dens tætte forbindelse til traditionel litterær læsning bevares.

Målsætninger

- At forstå, hvordan styrker, svagheder og motivationer former litterære karakterer.
- At udvikle færdigheder i samarbejde inden for historiefortælling, rollespil og fortolkning.
- At forbinde fiktive konflikter med udfordringer, som gruppen oplever.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- To store ark papir eller en whiteboardtavle.
- Tuscher og gule sedler.
- Omrids af en helt og en antihelt.
- Enkle valgfrie rekvisitter, såsom tørklæder, hatte eller kort.

BETONTRIN

01. Introduktion til helte og antihelte

Facilitatoren diskuterer kort, hvad der gør en karakter heroisk, mangelfuld eller truende. Deltagerne identificerer eksempler fra bøger, film, spil eller digitale historier.

02. Skabelsen af den kollektive helt

Gruppen oplister sine fælles styrker, evner og ambitioner. Disse kvaliteter kombineres til én fiktiv helt og tilføjes til en større karakterbeskrivelse.

Deltagerne overvejer:

- Hvad er helten god til?
- Hvad forsøger helten at opnå?
- Hvilken støtte har helten?
- Hvilke svagheder kan skabe vanskeligheder?

03. Design af antihelten

Deltagerne skaber en modsatrettet karakter, der repræsenterer en fælles udfordring, såsom distraktion, manglende motivation, frygt for at fejle eller tidspres. De beslutter: Hvad antihelten ønsker? Hvordan antihelten blokerer helten.

04. Opbygning af konflikten

Gruppen skaber en novelle, hvor helten møder antihelten. Deltagerne kan bygge den sætning for sætning, tildele roller eller skabe flere frosne scener, der viser nøgleøjeblikke.

05. Opførelse af historien

Frivillige udfører den centrale konflikt, mens resten af gruppen kan tilføje fortælling, lydeffekter eller forslag. Scenen skal vise, hvordan helten bruger kollektive styrker til at reagere på udfordringen.

07. Afslutning af aktiviteten

Gruppen bliver enige om én praktisk handling, der kan hjælpe med at håndtere den udfordring, som antihelten repræsenterer. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at litterære karakterer bliver meningsfulde gennem deres valg, konflikter og relationer.

HELTE OG ANTIHELTE

Byg to karakterer. Skab én konflikt. Find én handling fra den virkelige verden.

Brug kort eller udfyld dem sammen på en whiteboard.

DEN KOLLEKTIVE HELT

ANTIHELTEN

BYG KONFLIKTEN

1

MØDET

Hvor og hvordan mødes karaktererne?

2

SAMMENSTØDET

Hvad gør antihelten for at blokere helten?

3

SVARET

Hvilke styrker hjælper helten med at reagere?

VORES HANDLINGER I DEN VIRKELIGE VERDEN

En praktisk handling, vi kan tage imod denne udfordring:

3. AT LÆSE PÅ GEHØR

UD OVER
PRINT OG
SKÆRM

Lydbøger er blevet en udbredt måde at engagere sig i litteratur på. Denne aktivitet præsenterer lytning som en gyldig og værdifuld læseform. Deltagerne lytter til et uddrag fra en lydbog, reflekterer over, hvordan fortællerens stemme, tone, tempo og udtryk former forståelse og atmosfære, og skaber et kort podcast-svar. Inden for hæftet udvider aktiviteten læsebegrebet ud over trykt tekst og opfordrer deltagerne til at sammenligne, hvordan mening og oplevelse skabes på tværs af visuelle, auditive og digitale formater.

TIDSPUNKT

75 MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

OP TIL 10
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

Lidt

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Lydbøger udviklede sig fra traditioner med mundtlig historiefortælling, offentlig oplæsning og indspillet litteratur, mens podcasts senere gjorde det lettere at producere og distribuere talt indhold. Deres pædagogiske anvendelse afspejler en bredere forståelse af læsefærdigheder, hvor meningsfuld engagement i historier kan finde sted gennem lytning såvel som visuel afkodning. Lydbøger bruges almindeligvis til at understøtte forståelse, ordforråd, læseglæde og adgang til litteratur, især for tilbageholdende læsere og personer, der drager fordel af auditive formater. Podcastproduktion tilføjer en aktiv dimension ved at kræve, at deltagerne organiserer, opsummerer og kommunikerer deres forståelse for et publikum. Her bevæger deltagerne sig ud over passiv lytning: de undersøger fortælling, sammenligner lyd med stille læsning og producerer et kort podcastsvar, der demonstrerer deres forståelse af teksten.

Målsætninger

- At udforske lytning som en meningsfuld måde at engagere sig i litteratur på.
- At forstå, hvordan stemme, tempo og tone påvirker fortolkningen.
- At omdanne forståelse og personlig refleksion til et kort lydsvare.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Et udvalgt uddrag af lydbog.
- Hovedtelefoner og lydafspillere.
- En telefon, tablet eller computer med optagefunktion.
- Et eller to korte eksempler på litterære podcasts

BETONTRIN

01. Introduktion til lydlæsning

Facilitatoren præsenterer lydbøger og podcasts som formater, hvorigennem litteratur kan opleves, fortolkes og diskuteres. Deltagerne deler kort deres tidligere erfaringer med at lytte til tekster.

02. Individuel lytning

Deltagerne lytter til et udvalgt uddrag fra lydbogen. De noterer vigtige begivenheder, følelser og detaljer og er opmærksomme på fortællerens stemme, tempo og vægtning.

03. Sammenligning af formater

Deltagerne diskuterer, hvordan lytning adskilte sig fra lydløs læsning. De overvejer koncentration, fantasi, følelsesmæssig påvirkning og fortællerens indflydelse.

04. Planlægning af podcast-responsen

Deltagerne udarbejder individuelt eller parvis et kort svar, der indeholder:

En kort opsummering.

En vigtig idé eller et vigtigt øjeblik.

En personlig reaktion.

En kommentar til fortællingen.

05. Optagelse og deling

Efter lytningen forsøger deltagerne at optage og gengive en kort podcast eller lydbog på cirka fem minutter. Udvalgte optagelser deles med gruppen eller uploades til et lukket digitalt rum.

06. Afsluttende refleksion

Gruppen identificerer situationer, hvor lydlæsning kan være særligt nyttig. Facilitatoren fremhæver, at hybridlæsning involverer valg af formater i henhold til formål, præference og tilgængelighed.

Lyt nøje. Læg mærke til stemmen. Skab dit eget lydsvar.

Brug dette ark, mens du lytter til et uddrag fra en lydbog.

1.1. LYT OG OPTAG

NØGLEBEGIVENHED

Hvad skete der?

EMOTION

Hvilken følelse var stærkest?

DETALJE

Hvilket billede eller hvilken detalje blev hængende i dit hoved?

SPØRGSMÅL

Hvad undrer du dig stadig over?

1.2. LÆG MÆRKE TIL FORTÆLLEREN

1. TEMP
O

TONE

STEMME

INDFLYDE
LSE

1. lang
som

berolige

blød

fjern

1. hurtig

dramatisk

kraftig

engagerende

1.3. PLANLÆG DIN 5-MINUTTERS PODCAST

1 OVERSIGHT

Forklar kort uddraget.

2 AFGØRENDE ØJEBLIK

Forklar kort uddraget.

3 REAKTION

Forklar kort uddraget.

4 FORTÆLLING

Forklar kort uddraget.

4. HISTORIER SAMMEN

KONCINSITETS KRAFT

Samarbejdsbaseret skrivning viser deltagerne, at historier kan vokse gennem udveksling, lytning og fælles ansvar. I små grupper tilføjer hver person en sætning eller et afsnit og former gradvist en fælles fortælling i skriftlig eller mundtlig form. De færdige historier præsenteres, diskuteres og forbedres derefter gennem spørgsmål og feedback. I hæftet styrker denne praksis kreativitet og teamwork, samtidig med at den hjælper deltagerne med at bemærke huller, modsætninger og manglende kontekst i de historier, de møder.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Samarbejdsbaseret skrivning er forankret i sociale og konstruktivistiske tilgange til læring, der ser skrivning som en proces, der kan udvikles gennem samtale, forhandling og fælles beslutningstagning. I stedet for at behandle forfatterskab som helt individuelt, beder samarbejdsmetoder flere deltagere om at planlægge, komponere, gennemgå eller revidere én tekst sammen. Uddannelsespraksis har udviklet mange variationer, herunder roterende historier, hvor hver person tilføjer en sætning eller et afsnit, før fortællingen videregives. Disse øvelser gør de normalt usynlige beslutninger bag rækkefølge, tone og sammenhæng åbne for gruppediskussion. Denne praksis anvender dette tilgængelige format og tilføjer gruppepræsentation og feedback, hvilket hjælper deltagerne med at observere, hvordan sammenhæng opbygges, hvor der opstår huller i narrativet, og hvordan forskellige bidragydere kan omdirigere den samme historie.

Målsætninger

- At udvikle samarbejdsbaseret skrivning og aktiv lytning.
- At øve sig i at opretholde sammenhæng, samtidig med at man reagerer kreativt på andre.
- At identificere modsætninger, huller og muligheder for forbedring i en fortælling.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Papir og penne.
- Valgfrie historieopslag, billeder eller indledende sætninger.
- En whiteboardtavle eller et stort ark til brainstorming.
- Valgfrit delt dokument eller projektor

BETONTRIN

01. Introduktion til samarbejdende historiefortælling

Facitatoren forklarer, at hver gruppe vil skabe én historie gennem fælles bidrag. Deltagerne er enige om, at alle idéer vil blive respekteret, og at ingen enkelt person vil kontrollere hele fortællingen.

02. Valg af startramme

Hver gruppe vælger eller modtager et tema, en genre, en indledende sætning eller et sæt obligatoriske ord. Facitatoren kan også give en simpel struktur bestående af en begyndelse, en central konflikt og en slutning.

03. Oprettelse af åbningen

En deltager skriver eller siger den første sætning eller det første korte afsnit. Bidraget skal introducere en karakter, en setting eller en situation uden at bestemme hele historiens retning.

04. Fortsættelse af historien på skift

Deltagerne skiftes til at tilføje en sætning eller et afsnit. Hvert nyt bidrag skal knytte an til det, der allerede er blevet skabt, samtidig med at en ny detalje, handling eller komplikation introduceres.

05. Overvågning af sammenhæng

På udvalgte tidspunkter holder gruppen pause for at læse historien fra begyndelsen. Deltagerne identificerer modsætninger, uklare begivenheder eller glemte karakterer og aftaler små justeringer uden at fjerne individuelle bidrag unødigt.

06. Færdiggørelse og revision af fortællingen

Gruppen skaber en slutning, der reagerer på hovedkonflikten. Derefter reviderer de hele historien for at opnå klarhed, struktur og kontinuitet, samtidig med at tekstens samarbejdsorienterede karakter bevares.

07. Præsentation og feedback

Hver gruppe læser eller opfører sin historie for de andre deltagere. Lytterne stiller spørgsmål, identificerer effektive øjeblikke og foreslår én mulig forbedring, inden forfatterne reflekterer over oplevelsen af delt forfatterskab.

Del historien. Hold den sammenhængende. Byg én tekst som gruppe.

Brug dette ark til at planlægge, fortsætte og forbedre en fælles historie.

1.1. SÆT RAMMERNE

TEMA / GENRE

Hvilken slags historie skriver vi?

ÅBNINGSLINJE

Hvordan vil historien begynde?

ORD, DER SKAL BRUGES

Hvilke 3-5 ord skal forekomme?

1.2. OPBYG HISTORIEN PÅ SKIFT

ÅBEN

Introducer en karakter, et sted eller en situation.

UDVIKLE

Tilføj en ny detalje, handling eller relation.

KOMPLICERE

Skab et problem, en forandring eller en overraskelse.

FORBIND/AFSLUT

Gør historien sammenhængende og bevæg dig mod en slutning.

STÆRKESTE ØJEBLIK

Hvilken del fungerede særligt godt?

ÉT SPØRGSMÅL

Hvad ville læsere eller lyttere spørge om?

ÉN FORBEDRING

Hvad kunne gøres tydeligere eller stærkere?

5. LITTERÆR MATCHMAKING

KONCINSITETS KRAFT

Karakteranalyse bliver mere engagerende, når deltagerne inviteres til at tale på vegne af en fiktiv person. I denne aktivitet skaber de en ægteskabsreklame for en udvalgt litterær karakter ved hjælp af detaljer om personlighed, udseende, interesser og social baggrund hentet fra teksten. Det legende format opfordrer til nærlæsning, fordi enhver påstand skal forblive troværdig i forhold til den oprindelige karakter. Inden for hæftet tilbyder øvelsen en personlig og tilgængelig måde at udforske karakterisering, motivation og selektiv selvpræsentation.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Det tilhører en bredere familie af kreative karakteranalyseaktiviteter, hvor eleverne skriver dagbøger, breve, reklamer eller profiler med en fiktiv persons stemme. Variationer af datingprofiler bruges til at undersøge en karakters udseende, personlighed, mål, forhold og sandsynlige præferencer, mens traditionelle ægteskabsreklamer giver en tidligere historisk model for meget selektiv selvrepræsentation. Aktiviteten trækker også på rolleskrivning, hvor deltagerne midlertidigt antager en karakters stemme og foretager fortolkende valg understøttet af kildeteksten. I denne praksis skaber deltagerne en reklame for en litterær karakter ved hjælp af beviser fra teksten. Den legende opgave kræver nærlæsning, fordi hver detalje skal forblive troværdig, selv når deltagerne drager kreative slutninger om, hvem karakteren søger. De unge deltagere vil også finde en reference til en populær datingapp - Tinder.

Målsætninger

- At analysere en karakters personlighed, motivationer, interesser og relationer.
- At skelne mellem information, der er angivet direkte, og detaljer, der er udledt af teksten.
- At præsentere litterære beviser gennem en kortfattet og kreativ form.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- En udvalgt roman, historie, digt eller dramatisk tekst.
- Papir og skrivematerialer.
- Eksempler på historiske ægteskabsannoncer.
- En simpel skabelon til annonce eller profil.
- Valgfrie magasiner til visuel inspiration.

BETONTRIN

01. Introduktion til litterær matchmaking

Facilitatoren introducerer ideen om at lave en ægteskabsreklame eller datingprofil for en fiktiv karakter. Deltagerne undersøger et eller to eksempler og diskuterer, hvordan profiler præsenterer udvalgte oplysninger for at skabe et bestemt indtryk.

02. Valg og analyse af karakteren

Deltagerne vælger en karakter fra en roman, novelle, digt eller dramatisk tekst. De genlæser relevante passager og indsamler oplysninger om karakterens personlighed, udseende, interesser, mål, værdier og relationer.

03. At skelne mellem beviser og inferens

Deltagerne opdeler deres noter i to kategorier: information, der er angivet direkte i teksten, og detaljer, der med rimelighed kan udledes. Facilitatoren understreger, at kreative ideer er velkomne, men de skal forblive troværdige og i overensstemmelse med den oprindelige karakter.

04. Oprettelse af karakterprofilen

Ved hjælp af en forberedt skabelon organiserer deltagerne deres resultater i en kortfattet profil. De laver et kort slogan, beskriver karakterens vigtigste træk og interesser og beslutter, hvilke kvaliteter karakteren leder efter i en anden person.

05. Litterær matchmaking

Deltagerne præsenterer eller viser deres profiler uden at afsløre karakterens navn. Andre deltagere forsøger at identificere karakteren eller foreslå et passende match fra litteraturen og forklarer, hvordan karakterernes personligheder, værdier og mål kan supplere eller være i konflikt med hinanden.

06. Feedback og revision

Deltagerne gennemgår profilerne parvis eller i små grupper. De kontrollerer, om informationen understøttes af teksten, er troværdig, præcis og engagerende. Hver deltager foretager derefter én forbedring baseret på den modtagne feedback.

07. Afsluttende refleksion

Facilitatoren spørger, hvordan det at skrive med karakterens stemme ændrede deltagernes forståelse af teksten. Gruppen reflekterer over forskellen mellem tekstuel bevisførelse, fortolkning og selektiv selvpræsentation.

Opret en karakters profil.

Brug dette ark til at oprette en litterær datingprofil eller tilføj en for én karakter.

Hvem er karakteren?	Fra hvilken bog, historie, digt eller skuespil?	Hvad skiller sig ud med det samme?

1.1. BYG KARAKTERPROFILEN

PERSONLIGHED	INTERESSER	MÅL	FORHOLD
Hvilke træk beskriver karakteren?	Hvad kan de lide, værdsætter eller nyder de?	Hvad ønsker eller håber de på?	Hvem betyder noget for dem, og hvorfor?

1.2. BEVIS ELLER INFERENCE

1. BEVIS FRA TEKSTEN	1. KREATIV INFERENCE
Hvad siger teksten direkte?	Hvad kan vi udlede, samtidig med at vi forbliver troværdige?

1.3. SKRIV ANNONCEN/PROFILEN

SLOGAN

OM KARAKTER

LEDER EFTER

6. VIRTUEL BOGKLUB

KONCINSITETS KRAFT

Læsning kan blive en stærk måde at forbinde mennesker på tværs af forskellige kulturelle og sociale baggrunde. Denne praksis bringer deltagere fra forskellige lande sammen for at læse den samme bog, udveksle fortolkninger og diskutere, hvordan personlige erfaringer påvirker forståelsen. Fælles samtaler giver unge mennesker mulighed for at opdage, at den samme karakter, begivenhed eller tema kan forstås på meget forskellige måder. I hæftet præsenterer aktiviteten læsning som en social og interkulturel oplevelse, der udvikler nysgerrighed, åbenhed og respekt for andre perspektiver.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Bogklubber har længe været en social struktur, hvor læsere mødes for at udveksle fortolkninger og personlige reaktioner. Inden for uddannelse udviklede litteraturkredse denne idé yderligere ved at give deltagerne aktive roller og større ansvar for diskussion. Virtuelle litteraturkredse overførte senere formatet til onlinemiljøer, hvilket gjorde det muligt for læsere på forskellige steder at samarbejde omkring den samme tekst. Denne udvikling gjorde det muligt at forbinde læsegrupper på tværs af regioner og lande uden at fjerne de reflekterende og sociale kvaliteter ved den traditionelle bogklub. Den interkulturelle version, der anvendes her, tilføjer en international dimension: deltagerne sammenligner, hvordan sprog, erfaring og kulturel baggrund former deres forståelse af de samme karakterer, temaer og begivenheder.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til den virtuelle bogklub

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil diskutere den samme bog eller det samme udvalgte uddrag med læsere fra forskellige kulturelle eller sociale baggrunde. Gruppen reflekterer kort over, hvordan personlige erfaringer, sprog og kulturel kontekst kan påvirke den måde, en tekst forstås på.

02. Forberedelse til diskussionen

Deltagerne læser den valgte tekst på forhånd eller under sessionen. De noterer én vigtig karakter, begivenhed, citat eller tema, der har fanget deres opmærksomhed, og forbereder et kort personligt svar, der forklarer, hvorfor det virkede meningsfuldt.

03. Tildeling af diskussionsroller

Deltagerne får simple roller, såsom diskussionsleder, opsummerer, spørgsmålsstiller, forbinder eller kulturel observatør. Hver rolle hjælper gruppen med at undersøge teksten fra et andet perspektiv og sikrer, at alle deltagere bidrager aktivt.

04. Deling af fortolkninger

Deltagerne præsenterer deres observationer i små grupper eller under et onlinemøde. De sammenligner, hvordan de forstod den samme karakter, situation eller budskab, og identificerer ligheder og forskelle mellem deres svar.

05. Udforskning af kulturelle perspektiver

Facilitatoren opfordrer deltagerne til at overveje, hvordan sprog, traditioner, værdier og personlige erfaringer kan forme fortolkningen. Deltagerne diskuterer, om bestemte handlinger, relationer eller temaer kan opfattes anderledes i et andet land eller samfund.

06. Oprettelse af et fælles læsebræt

Deltagerne tilføjer korte kommentarer, spørgsmål, citater eller visuelle svar til en delt digital tavle, whiteboard eller et stort ark papir. Den udfyldte tavle skal vise de forskellige fortolkninger, der er udviklet under diskussionen.

07. Afsluttende refleksion

Gruppen reflekterer over, hvad de har lært af andre læsere, og om samtalen ændrede deres forståelse af teksten. Facilitatoren fremhæver, at læsning kan skabe forbindelser mellem mennesker, samtidig med at det afslører mangfoldigheden i deres oplevelser og perspektiver.

Læs sammen. Sammenlign perspektiver. Skab en fælles fortolkning.

Brug dette ark før, under og efter en diskussion i en interkulturel bogklub.

1.1. FØR MØDET

TEKST/UDDRAG

Hvad læser vi?

MIT FOKUS

Karakter, begivenhed, citat eller tema

HVORFOR DET ER VIGTIGT

Hvorfor skilte det sig ud for mig?

1.2. VÆLG DIN DISKUSSIONSROLLE

LEDER

Holder diskussionen i gang

OPSUMERER

Indfanger hovedideerne

SPØRGER

Stiller åbne spørgsmål

STIK

Forbinder tekster med livet

KULTUREL OBSERVATØR

Bemærkninger
perspektiver

1.3. SAMMENLIGN PERSPEKTIVER

MIN FORTOLKNING

EN ANDEN UDSIGT

KULTUREL INDFLYDELSE

HVAD ÆNDREDE SIG?

1.4. DELT LÆSEBRÆT

CITERE

En linje der er værd at holde fast i

SPØRGSMÅL

Noget vi stadig
undrer os over

FORBINDELSE

Et link til livet eller
en anden tekst

NY INDSIGT

Hvad gruppen hjalp
os med at bemærke

1. AFSLUTTENDE REFLEKSION

- ☐ Endnu en læsers idé, der overraskede mig

- ☐ En måde, hvorpå min forståelse ændrede sig

- ☐ Kulturel/personlig indflydelse jeg bemærkede

7. VISUEL HISTORIEFORTÆLLING

KONCINSITETS KRAFT

At omdanne en skriftlig historie til en tegneserie kræver, at deltagerne beslutter, hvad der er essentielt, hvad der kan vises visuelt, og hvad der stadig skal udtrykkes gennem dialog. Ved at arbejde med udvalgte scener eller kapitler tilpasser de den oprindelige fortælling til en sekvens af billeder og korte tekster. Denne proces understøtter forståelsen ved at gøre læsning til en aktiv opgave med udvælgelse, fortolkning og rekonstruktion. Inden for hæftet demonstrerer praksissen, hvordan litteratur kan bevæge sig mellem skriftlige og visuelle former, samtidig med at dens centrale betydning bevares.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Praksissen trækker på multimodal læsefærdighed, en tilgang der anerkender, at mening kan kommunikeres gennem kombinationer af ord, billeder, sekvens, layout og visuelle symboler. Tegneserier er i stigende grad blevet brugt i læseundervisning, fordi læserne skal fortolke både verbal og visuel information, samtidig med at de skaber forbindelser mellem paneler. At omdanne en skriftlig historie til en tegneserie tilføjer et yderligere analyseniveau: deltagerne skal identificere nøglescener, forkorte fortællingen, vælge dialog og beslutte, hvad der kan vises i stedet for at forklares. Tilpasningsaktiviteter af denne art hjælper også læserne med at erkende, at ethvert medieskift kræver valg om vægtning, udeladelse og struktur. Denne aktivitet bruger tegneserieskabelse som en form for litterær tilpasning og opfordrer deltagerne til at demonstrere forståelse ved at rekonstruere teksten i en visuel sekvens.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Valg af tekst og nøglescener

Facilitatoren leverer en novelle, et kapitel eller et udvalgt uddrag.

Deltagerne læser det og identificerer de vigtigste begivenheder, karakterer og vendepunkter, der skal forblive synlige i tegneserieversionen.

02. Beslutning om, hvad der skal vises, og hvad der skal skrives

Deltagerne diskuterer, hvilke dele af historien der kan formidles gennem billeder, og hvilke der stadig kræver fortælling, dialog eller billedtekster.

De overvejer, hvilke oplysninger der kan forkortes, kombineres eller udelades uden at ændre den centrale betydning.

03. Planlægning af tegneseriesekvensen

Individuelt, parvis eller i små grupper organiserer deltagerne de udvalgte begivenheder i en simpel rækkefølge af paneler. De skitserer en begyndelse, udvikling og afslutning og sørger for, at hvert panel forbinder sig tydeligt med det næste.

04. Skab tegneserietilpasningen

Deltagerne tegner scenerne og tilføjer korte billedtekster, talebobler eller tankebobler. De bruger præcist sprog og visuelle detaljer til at vise karakterer, følelser, handlinger og ændringer i historien.

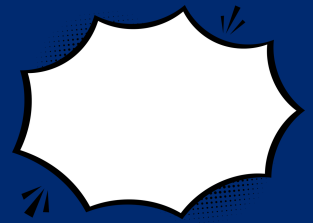
05. Deling og fortolkning af tegneserierne

Deltagerne præsenterer deres tegneserier for gruppen eller viser dem på papir eller en fælles digital tavle. Andre deltagere identificerer, hvilke dele af den originale tekst der blev fremhævet, forkortet eller fortolket anderledes.

06. Feedback og refleksion

Gruppen diskuterer, om hver tegneserie bevarer den oprindelige histories hovedbetydning, og om rækkefølgen er tydelig. Facilitatoren afslutter med at spørge, hvordan ændringen af teksten til et visuelt format påvirkede forståelsen, fortolkningen og udvælgelsen af vigtig information.

Forvandl en skriftlig historie til en klar tegneseriesekvens.

Vælg kun det, der betyder noget: vis det, forkort det, forbind det.

1.1. TILPASSE HISTORIEN

VIS DET

Hvad kan et billede forklare?

SKRIV DET

Hvad kræver dialog eller billedtekster?

LAD DET VÆRE

Hvad kan udelades?

1.2. OPBYG TEGNESERIESEKVENSEN

1

1. BEGYNDELSE

2

1. UDVIKLING

3

1. VENDEPUNKT

4

1. FØLGE

5

1. OPLØSNING

6

1. DET ENDELIGE BILLEDE

SIDSTE KONTROL

☐ Rækkefølgen er klar.

☐ Hovedbetydningen er bevaret.

☐ Billeder og ord understøtter hinanden.

ÉN TING DER ÆNDRERE SIG

8. BLACKOUT- POESI

KONCINSITETS KRAFT

Blackout-poesi tilbyder en tilgængelig måde at skabe noget nyt ud fra en eksisterende tekst. Deltagerne udvælger ord og sætninger fra en trykt side, skjuler resten og afslører gradvist et nyt digt gemt i det originale materiale. Aktiviteten opfordrer til omhyggelig læsning, instinktivt ordvalg og kreativ fortolkning uden at kræve, at deltagerne starter med en blank side. Hæftet viser, at læsning også kan involvere omformning, spørgsmålstegn ved og transformation af sprog til en personlig udtryksform.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Blackout-poesi tilhører de bredere traditioner inden for fundet poesi og slettekunst, hvor en eksisterende tekst bliver materialet for et nyt litterært værk. Tidligere eksempler inkluderer Tom Phillips' *A Humument*, påbegyndt i 1960'erne og udgivet i 1970, som transformerede sider i en victoriansk roman gennem maleri og selektiv synlighed. Den moderne avis-blackout-form blev bredt anerkendt gennem Austin Kleon, der begyndte at skabe digte ved at dække avistekst og senere udgav *Newspaper Blackout* i 2010. Metoden blev populær i uddannelsesmæssige sammenhænge, fordi den kombinerer nærlæsning, poesi og visuel kreativitet uden at kræve, at deltagerne starter fra en tom side. Hæftepraksis bruger metoden som en tilgængelig indgang til poesien: deltagerne opdager en ny tekst inde i en eksisterende side og træffer omhyggelige beslutninger om ordvalg, rækkefølge, betydning og visuel komposition.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til blackout-poesi

Facilitatoren præsenterer blackout-poesi som en form for fundet poesi, hvor deltagerne skaber en ny tekst fra en eksisterende trykt side. Der vises et eller to eksempler, og gruppen diskuterer kort, hvordan fjernelse af ord kan skabe en helt anden betydning.

02. Læsning og udvælgelse af ord

Deltagerne læser siden omhyggeligt og sætter en cirkel om eller markerer let ord og korte sætninger, der tiltrækker deres opmærksomhed. De leder efter mulige forbindelser, følelser, billeder eller temaer uden at ændre ordenes oprindelige rækkefølge.

03. Opbygning af digtet

Deltagerne gennemgår deres valgte ord og beslutter, hvilke der skal forblive synlige. De fjerner unødvendige valg og arrangerer den endelige rækkefølge, så den skaber et klart, meningsfuldt eller følelsesmæssigt engagerende digt.

04. Design af blackout-siden

Deltagerne dækker den resterende tekst med tuscher, penne eller simple visuelle mønstre. De kan tilføje linjer, former eller illustrationer, men de valgte ord skal forblive lette at læse og danne en sammenhængende komposition.

05. Deling og fortolkning

Deltagerne viser eller læser deres digte højt. Andre gruppemedlemmer beskriver den stemning, det budskab eller de billeder, de bemærker, og sammenligner, hvordan forskellige digte er opstået fra det samme eller lignende kildemateriale.

06. Feedback og refleksion

Gruppen reflekterer over, hvordan den oprindelige tekst blev transformeret, og hvilke beslutninger der havde størst indflydelse på den endelige betydning. Facilitatoren fremhæver, at læsning kan involvere at udvælge, omforme og visuelt fortolke eksisterende sprog i stedet for blot at modtage det i sin oprindelige form.

Find digtet, der er gemt på siden.

Vælg kun det, der betyder noget: find det, behold det, gem resten.

1.1. BYG DIGTET

FINDE ORD

Læs siden grundigt. Sæt en cirkel om ord eller sætninger, der fanger din opmærksomhed.

HOLDE ORDENEN

Vælg de ord, der forbliver synlige. Behold den oprindelige rækkefølge og opbyg en tydelig sekvens.

SKJUL RESTEN

Beslut dig for, hvad du vil dække. Behold kun de ord, der skaber dit digt.

1.2. OPRET BLACKOUT-SIDEN

DIN BLACKOUT-SIDE

Indsæt, udskriv eller genskab kildesiden her, og omdan den til et digt.

1.3. REFLEKTERE

MIT DIGT

Skriv det sidste digt her.

TEMA/BUDSKAB

Hvilken stemning, hvilket billede eller hvilken idé skabte du?

SIDSTE KONTROL

- ☐ Valgte ord skaber et klart digt. ☐ Den skjulte tekst understøtter den endelige betydning. ☐ Det visuelle design og ordene sammen.

9. GENNEM ANDRE ØJNE

KONCINSITETS KRAFT

Historier ændrer sig markant afhængigt af hvem der fortæller dem. I denne praksis vender deltagerne tilbage til en velkendt fortælling og omskriver den fra en anden karakters perspektiv, idet de tager i betragtning, hvad denne person ved, føler, bemærker og misforstår. Sammenligning af de forskellige versioner afslører, hvordan synspunkt påvirker sympati, mening og fortolkning af begivenheder. Inden for hæftet udvikler aktiviteten empati, fantasi og en dybere bevidsthed om, hvordan narrativt perspektiv former enhver læseoplevelse.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Genfortælling er en etableret forståelsesstrategi, der beder læserne om at rekonstruere de vigtigste begivenheder og strukturen i en tekst. Perspektivgenfortælling udvider metoden ved at kræve, at historien genfortælles gennem en anden karakters viden, følelser og motivationer. Denne tilgang er tæt forbundet med læser-respons-traditioner, der behandler læsere som aktive meningsdannere snarere end passive modtagere af en enkelt fortolkning. Den trækker også på kreative skriveøvelser, der bruger synspunktskift til at afsløre information, bias og følelsesmæssig kompleksitet, der kan forblive skjult i den oprindelige fortælling. Ved at vælge en tjener, modstander, vidne eller biperson genovervejer deltagerne, hvilke detaljer der er vigtige, og hvordan den samme begivenhed kan fremstå anderledes for en anden person. Praksissen kombinerer derfor forståelse, kreativ skrivning og empati, samtidig med at den afslører, at narrativt perspektiv altid former den historie, der fortælles.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Genoplev den oprindelige historie

Facilitatoren vælger en velkendt historie, scene eller uddrag og gennemgår kort dens vigtigste begivenheder, karakterer og den oprindelige fortæller. Deltagerne identificerer, hvis perspektiv i øjeblikket former historien, og hvilke oplysninger fortælleren giver eller udelader.

02. Valg af et nyt synspunkt

Deltagerne vælger en anden karakter, såsom en mindre figur, vidne, modstander, tjener eller tilskuer. De overvejer, hvad denne karakter ved, hvad de ikke ved, og hvordan deres rolle kan påvirke deres forståelse af begivenhederne.

03. Udforskning af karakterens oplevelse

Individuelt, parvis eller i små grupper indsamler deltagerne idéer om den valgte karakters følelser, motivationer, relationer og mulige misforståelser. De identificerer, hvilke detaljer karakteren ville bemærke, og hvilke dele af den oprindelige historie, der måske virker mindre vigtige fra dette synspunkt.

04. Omskrivning af historien

Deltagerne genfortæller en udvalgt scene eller et kort afsnit i første person eller fra den nye karakters perspektiv. Den omskrevne version bør bevare hovedbegivenhederne, samtidig med at stemme, vægtning og fortolkning ændres for at afspejle karakterens viden og følelser.

05. Deling og sammenligning af perspektiver

Deltagerne læser eller præsenterer deres omskrevne versioner. Gruppen sammenligner dem med den originale tekst og diskuterer, hvordan skiftet af fortæller påvirkede sympati, mening, pålidelighed og fortolkning af bestemte karakterer eller begivenheder.

06. Feedback og refleksion

Deltagerne identificerer hvilke detaljer der gjorde hvert nyt perspektiv troværdigt og foreslår én mulig forbedring. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at hver fortæller kun præsenterer en del af en historie, og at skiftende synspunkt kan afsløre skjulte motivationer, fordomme og følelsesmæssig kompleksitet.

Omskriv en historie fra et andet perspektiv.

Skift fortælleren, behold de vigtigste begivenheder, og læg mærke til, hvad der ændrer sig.

1.1. VÆLG SYNSPUNKTET

Birolle

Vidne/tilskuer

Modstander

Tjener/Hjælper

Andre:

1.2. UDFORSK KARAKTEREN

1. ORIGINAL HISTORIE/SCENE

Skriv titlen eller en kort beskrivelse af scenen.

1. OPRINDELIG FORTÆLLER

Hvem fortæller historien i den originale version?

1. HVAD DE VED

Hvad ved denne karakter?

1. HVAD DE FØLER/ØNSKER

Hvad føler/ønsker denne karakter?

1. HVAD DE BEMÆRKER

Hvilke detaljer ville denne karakter bemærke?

1. HVAD DE MISFORSTÅR

Hvad kan de gøre forkert?

1.3. OMSKRIV HISTORIEN

Genfortæl scenen eller historien fra din valgte karakters perspektiv.

SIDSTE KONTROL

☐ Det nye perspektiv er klart.

☐ De vigtigste begivenheder er bevaret.

☐ Det føles troværdigt.

10. AT LÆSE ELLER IKKE AT LÆSE

KONCINSITETS KRAFT

Unge mennesker har ofte meget forskellige holdninger til læsning, og denne praksis skaber plads til åbent at undersøge disse forskelle. Gennem struktureret diskussion og debat udforsker deltagerne positive, kritiske, følelsesmæssige og evidensbaserede perspektiver på læsningens rolle i deres liv. De lærer at formulere argumenter, lytte til modsatrettede meninger og genoverveje deres oprindelige holdning. I hæftet opfordrer aktiviteten til et mere bevidst forhold til læsning ved at give deltagerne mulighed for at sætte spørgsmålstejn ved dens værdi i stedet for blot at få at vide, at det betyder noget.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Denne aktivitet kombinerer to strukturerede diskussionstraditioner. Sneboldmetoden begynder med individuel refleksion og udvides gradvist gennem diskussioner i par, små grupper og helgruppe, hvilket giver deltagerne mulighed for at teste og forfine ideer, før de taler offentligt. Metoden med de seks tænkehatte blev udviklet af Edward de Bono og udgivet i 1985 som en ramme for at undersøge et problem gennem bevidst adskilte tankemåder, herunder fakta, følelser, fordele, risici og alternativer. Kombinationen af de to tilgange hjælper med at forhindre, at diskussionen domineres af kun de mest selvsikre talere eller af ét etableret synspunkt. I denne praksis anvendes metoderne på et spørgsmål, der ofte behandles for enkelt: om læsning stadig er nødvendig eller værdifuld. Deltagerne undersøger positive og negative associationer, beviser og personlige erfaringer, før de danner en velovervejet holdning.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til diskussionsspørgsmålet

Facilitatoren præsenterer et centralt spørgsmål, såsom: Er læsning stadig nødvendig og værdifuld i dag? Deltagerne overvejer kort deres første reaktion og skriver én tanke, følelse eller eksempel relateret til emnet.

02. Individuel refleksion og parudveksling

Deltagerne arbejder selvstændigt, inden de diskuterer deres ideer parvis. Hver person forklarer deres oprindelige holdning, lytter til en anden mening og identificerer ét argument, der fik dem til at genoverveje eller præcisere deres eget synspunkt.

03. Udvidelse af diskussionen

Par går sammen i små grupper. Deltagerne sammenligner deres idéer og organiserer dem i kategorier, såsom personlige oplevelser, fakta, fordele, bekymringer og mulige alternativer til traditionel læsning.

04. Udforskning af forskellige tankemåder

Hver gruppe undersøger spørgsmålet fra flere perspektiver inspireret af Six Thinking Hats-metoden. De overvejer:

- Hvilke fakta eller beviser er tilgængelige?
- Hvilke følelser eller personlige associationer er forbundet med læsning?
- Hvilke fordele kan læsning give?
- Hvilke begrænsninger eller vanskeligheder bør anerkendes?
- Hvilke nye former eller alternativer kunne gøre læsning mere relevant?

05. Forberedelse og præsentation af en holdning

Grupperne bruger deres diskussion til at skabe en afbalanceret udtalelse om værdien af læsning. De præsenterer deres holdning for hele gruppen og understøtter den med eksempler, beviser og personlige observationer i stedet for kun at stole på generelle meninger.

06. Reflektion og genovervejelse

Deltagerne vender tilbage til deres oprindelige svar og beslutter, om deres holdning har ændret sig, er blevet stærkere eller mere kompleks. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at bevidste læsevaner kan udvikles gennem spørgsmål, diskussion og sammenligning af forskellige perspektiver.

Udforsk perspektiver. Byg argumenter.

Genovervej din position.

Læsning af spørgsmål. Sammenlign idéer. Skab et afbalanceret synspunkt.

1.1. UDFORSK PROBLEMSTILLINGEN

MIN FØRSTE REAKTION

Hvad synes jeg om at læse lige nu?

PARUDVEKSLING

Hvilken idé fra en anden person fik mig til at tænke?

GRUPPEFOKUS

Hvad er det centrale spørgsmål eller den centrale spænding i vores diskussion?

1.2. TÆNK OVER HATTENE

1. FAKTA

Hvilke beviser, eksempler eller observationer har vi?

1. FØLELSER

Hvilke personlige følelser er forbundet med læsning?

1. FORDELE

Hvad kan læsning give mennesker?

1. BEGRÆNSNINGER

Hvilke vanskeligheder eller barrierer bør vi erkende?

1. ALTERNATIVER

Hvilke andre måder lærer, lytter eller får folk adgang til historier på?

1. VORES POSITION

Hvilken afbalanceret konklusion er vores gruppe ved at nå frem til?

SIDSTE KONTROL

☐ Jeg lyttede til forskellige synspunkter.

☐ Mit argument bruger eksempler eller beviser.

☐ Min holdning blev klarere.

EN TING JEG GENKENDTE

10. LÆSEFÆRDIGHEDER OG ESCAPE ROOM

KONCINSITETS KRAFT

Læseforståelse kan blive mere engagerende, når deltagerne skal bruge det, de har forstået, til at løse en konkret udfordring. I denne aktivitet omdannes handlingen, karaktererne og nøglebegivenhederne i en udvalgt bog til en række af gåder, ledetråde og aflåste faser. Deltagerne arbejder individuelt eller i hold og vender tilbage til teksten, når de har brug for beviser for at komme videre. I hæftet introduceres gamification som en måde at fremme omhyggelig læsning, samarbejde og aktiv genkaldelse uden at reducere det litterære indhold til en simpel quiz.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Uddannelsesmæssige escape rooms udviklede sig fra rekreative escape-spil, hvor deltagerne løser sammenhængende gåder for at nå et endeligt mål inden for en begrænset tid. Lærerne tilpassede senere formatet til at skabe problembaserede læringsoplevelser bygget op omkring fagkundskab, teamwork og øjeblikkelig feedback. Litterære escape rooms bruger karakterer, plotdetaljer, citater og historisk kontekst som ledetråde, hvilket kræver, at deltagerne husker og fortolker, hvad de har læst, i stedet for at besvare isolerede forståelsesspørgsmål. Digitale platforme gjorde formatet lettere at levere gennem sammenkædede formularer, adgangskoder og forgreningsudfordringer. Strukturen er især effektiv, fordi hvert korrekt svar producerer synlig fremgang og giver deltagerne en praktisk grund til at vende tilbage til teksten.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til escape room-udfordringen

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil bruge deres viden om en udvalgt bog, historie eller kapitel til at løse en sammenhængende række af litterære gåder. Gruppen introduceres til det endelige mål, tidsfristen og reglerne for at bede om hints eller kontrollere svar.

02. Organisering af hold og gennemgang af teksten

Deltagerne arbejder individuelt eller i små hold. Før de begynder, gennemgår de kort hovedpersonerne, vigtige begivenheder, omgivelser og citater, der kan optræde i udfordringerne. Facilitatoren minder dem om, at de kan vende tilbage til teksten, når der er behov for beviser.

03. Løsning af de litterære spor

Deltagerne gennemfører en række gåder baseret på den valgte læsning. Opgaverne kan omfatte at matche citater med karakterer, arrangere begivenheder i den rigtige rækkefølge, identificere steder, afkode skjulte ord eller besvare spørgsmål om karakterernes motiver.

04. Låser op for de næste faser

Hvert korrekt svar giver en adgangskode, et tal, et symbol eller en instruktion, der er nødvendig for at åbne den næste udfordring. Deltagerne diskuterer mulige løsninger, fordeler ansvar og verificerer deres ideer ved at finde relevante detaljer i teksten.

05. At nå frem til den endelige løsning

Efter at have gennemført alle faser, kombinerer holdene de indsamlede spor for at løse den endelige gåde. Løsningen bør kræve, at deltagerne forbinder information fra forskellige dele af historien i stedet for at stole på én isoleret kendsgerning.

06. Gennemgang og refleksion

Gruppen gennemgår gåderne og diskuterer, hvilke ledetråde der var nemmest, sværest eller mest afhængige af omhyggelig læsning. Facilitatoren fremhæver, hvordan teamwork, aktiv genkaldelse og tilbagevenden til tekstuelle beviser hjalp deltagerne med at komme videre gennem aktiviteten.

Løs ledetrådene, lås op for banerne, og brug teksten til at undslippe.

Brug beviser fra teksten. Arbejd som et hold. Tjek alle ledetråde omhyggeligt.

1.1. GØR DIG KLAR

MÅLSÆTNINGER

- Udvikle omhyggelig læsning og problemløsning.
- Brug beviser fra teksten til at løse forbundne ledetråde.
- Styrk teamwork, erindring og fortolkning.

FORBEREDELSE

- Små kort, gule sedler eller papir.
- Penne eller pennemagere.
- Et stort ark, en whiteboard eller en delt tavle.
- En skærm eller projektor, hvis tilgængelig.

OPSÆTNING AF ESCAPE ROOM

- **Bog/tekst:**
- **Holdnavn:**

- **Tidsfrist:**
- **Endemål:**

•

1.2. FLUGTVEJ

1. ANMELDELSESTEKST

Nøglepersoner/begivenheder at huske:

1. LØS SPOR

Citater, ordrer, motiver, skjulte ord:

1. LÅS OP FOR DET NÆSTE NIVEAU

Adgangskode / kode / symbol:

1. ENDELIG LØSNING

Hvordan hænger alle sporene sammen?

SIDSTE KONTROL

- ☐ Vi brugte beviser fra teksten.
- ☐ Alle bidrog til at løse sporene.
- ☐ Vores endelige svar forbinder forskellige dele af historien.

EN LEDETRÅD, DER VAR DEN MEST UDFORDRENDE

HVAD HJALP DIT TEAM MED AT UDVIKLE SIG?

12. FAKTATJEK AF FIKTION

KONCINSITETS KRAFT

Fiktion indeholder ofte referencer til virkelige steder, begivenheder, professioner, videnskabelige ideer eller historiske omstændigheder, der kan undersøges ud over selve historien. I denne praksis identificerer deltagerne faktuelle påstande eller realistiske detaljer i en litterær tekst og verificerer dem ved hjælp af pålidelige kilder. De diskuterer derefter, hvilke elementer der er nøjagtige, forenklede, ændrede eller helt opfundne, og hvordan disse valg påvirker fortællingens troværdighed. I hæftet forbinder aktiviteten litterær fortolkning med kritiske informationsfærdigheder og hjælper deltagerne med at udvikle en mere spørgende tilgang til det indhold, de møder.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Faktatjekkende fiktion udvikler sig fra undersøgelsesbaserede læsestrategier, der beder eleverne om at skelne verificerbar information fra opfindelse i litterære tekster. En etableret tilgang opdeler indhold i bekræftede fakta, usikre eller blandede påstande og fiktive elementer skabt til narrative formål. Læserne undersøger derefter udvalgte detaljer gennem pålidelige referencematerialer og sammenligner, hvad historien præsenterer, med historiske, videnskabelige eller sociale beviser. Metoden er især nyttig med historisk fiktion, videnskabsbaserede fortællinger og historier, der inkorporerer virkelige steder, begivenheder eller offentlige personer. Den opfordrer deltagerne til at erkende, at fiktion kan kombinere nøjagtighed, forenkling og bevidst opfindelse, samtidig med at den kræver en kritisk og opmærksom læser.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Identificering af påstande i historien

Facilitatoren giver et udvalgt litterært uddrag og forklarer, at fiktion kan kombinere præcis information, forenkling og opfindelse. Deltagerne understreger referencer til virkelige steder, begivenheder, professioner, historiske omstændigheder, videnskabelige ideer eller sociale praksisser.

02. Sortering af fakta og fiktive elementer

Deltagerne arbejder individuelt, parvis eller i små grupper for at organisere de udvalgte detaljer i tre kategorier: bekræftede fakta, usikre eller blandede påstande og klart fiktive elementer. De forklarer kort begrundelsen bag hver beslutning.

03. Udvælgelse af påstande, der skal undersøges

Hver gruppe vælger adskillige detaljer, der kan kontrolleres ud over den litterære tekst. Deltagerne formulerer simple forskningsspørgsmål og identificerer, hvilken slags beviser der ville hjælpe dem med at verificere hver påstand.

04. Kontrol af pålidelige kilder

Deltagerne undersøger de udvalgte påstande ved hjælp af troværdige referencematerialer, såsom bøger, uddannelseswebsteder, museumsressourcer, leksika eller officielle institutioner. De registrerer den anvendte kilde og sammenligner beviserne med den måde, informationen fremgår af historien.

05. Sammenligning af beviser med fortællingen

Grupperne beslutter, om hver påstand er korrekt, forenklet, ændret, usikker eller opfundet. De diskuterer, hvorfor forfatteren kan have ændret visse detaljer, og om disse valg styrker historien, skaber forvirring eller påvirker dens troværdighed.

06. Deling af konklusioner og refleksion

Deltagerne præsenterer én verificeret kendsgerning og ét fikionaliseret eller ændret element for gruppen. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at kritisk læsning involverer både at fortolke historien og at sætte spørgsmålstejn ved påstande, der virker realistiske eller faktuelle.

Vurder fiktivt indhold.

Identificere, undersøge og vurdere påstande fra en litterær tekst.

1.1. SKRIV ELLER INDSÆT

1.2. SORTÉR PÅSTANDENE

BEKRÆFTEDE FAKTA

Verificerbar og nøjagtig

USIKRE PÅSTANDE

Ikke nok information, eller det kunne være begge dele

FIKTIVE ELEMENTER

Tydeligvis opfundet til historien

1.3. KRAV OM AT UNDERSØGE

Krav om at undersøge	Forskningsspørgsmål	Hvad ville hjælpe med at verificere det?

1.4. KILDER OG BEVISER

Krav	Kilde (bog osv.)	Hvad kilden siger	Fakta eller ej?

1.5. MARKER DE KATEGORIER, DER VAR TIL STEDE

☐ Nøjagtig

☐ Forenklet

☐ Ændret

☐ Usikker

☐ Opfundet

13. LÆSNING AF SPRINTS

KONCINSITETS KRAFT

Det bliver lettere at opbygge en læsevane, når opgaven føles overkommelig og klart defineret. Læsesprints inviterer deltagerne til at læse en bog efter eget valg i korte, tidsbestemte sessioner, der varer mellem fem og femten minutter, og stoppe, så snart timeren slutter, og registrere deres fremskridt. Gentagelse af aktiviteten giver dem mulighed for at bemærke ændringer i koncentration, læsetempo og villighed til at fortsætte selvstændigt. I hæftet tilbyder øvelsen en enkel måde at reducere modstand mod læsning og demonstrere, at regelmæssig, kortvarig engagement gradvist kan udvikle sig til en varig vane.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Faktatjekkende fiktion udvikler sig fra undersøgelsesbaserede læsestrategier, der beder eleverne om at skelne verificerbar information fra opfindelse i litterære tekster. En etableret tilgang opdeler indhold i bekræftede fakta, usikre eller blandede påstande og fiktive elementer skabt til narrative formål. Læserne undersøger derefter udvalgte detaljer gennem pålidelige referencematerialer og sammenligner, hvad historien præsenterer, med historiske, videnskabelige eller sociale beviser. Metoden er især nyttig med historisk fiktion, videnskabsbaserede fortællinger og historier, der inkorporerer virkelige steder, begivenheder eller offentlige personer. Den opfordrer deltagerne til at erkende, at fiktion kan kombinere nøjagtighed, forenkling og bevidst opfindelse, samtidig med at den kræver en kritisk og opmærksom læser.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til læsesprinten

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil læse en bog efter eget valg i en kort, afgrænset periode. Målet er ikke at afslutte en stor del, men at begynde at læse uden pres og forblive fokuseret, indtil timeren udløber.

02. Valg af tekst og fastsættelse af mål

Deltagerne vælger en bog, artikel eller historie, der interesserer dem. Før de starter, vælger de en sprintlængde på mellem fem og femten minutter og skriver et simpelt mål, såsom at læse et bestemt antal sider eller holde fokus i hele sessionen.

03. Afslutning af tidsaflæsningen

Facilitatoren starter timeren, og deltagerne læser selvstændigt i rolige omgivelser. De stopper, så snart den aftalte tid er slut, selvom de er midt på en side, og noterer kort, hvor de er færdige.

04. Registrering af fremskridt og koncentration

Deltagerne registrerer, hvor meget de læser, og reflekterer over deres koncentrationsniveau, distraktioner og villighed til at fortsætte. De kan også nævne én interessant idé, begivenhed eller citat fra teksten.

05. Gentagelse og sammenligning af sprints

Aktiviteten gentages i samme session eller over flere dage.

Deltagerne sammenligner deres resultater og observerer, om deres læsetempo, fokus eller motivation ændrer sig med regelmæssig øvelse.

06. Deling og refleksion

Deltagerne deler kort, hvad der hjalp dem med at holde fokus, og om det korte format gjorde læsningen mere overkommelig. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at konsekvente, begrænsede læsesessioner gradvist kan understøtte selvtillid, koncentration og uafhængige læsevaner.

Kort tid. Fuld fokus. Gør læsning til en vane

Indstil en timer, læs med fokus, og registrer dine fremskridt.

1.1. MIN BOG ELLER TEKST

- Titel:
- Forfatter/kilde:
- _____

1.2. MIT MÅL FOR DENNE SPRINT

- Mål:
- _____
- _____

1.3. MINE SPRINTTRÆNINGSPAS

 1. SPRINT NR.	 1. TID (MINUTTER)	 START (SIDE/STED)	 SLUT (SIDE/STED)	 SIDER/MINUTTER (CA.)	 MÅL OPNÅET? (JA/NEJ)
1.1					
1.2					
1.3					
1.4					
1.5					

1.4. REFLEKSION EFTER HVER SPRINT

1. FOKUS

Hvor fokuseret var jeg?
(1=slet ikke, 5=meget fokuseret)

1.1 1.2 1.3 1.4 1.5

Hvad distraherede mig?

1. INTERESSE

Noget interessant jeg
opdagede:

1. VILLIGHED TIL AT FORTSÆTTE

Hvor villig er jeg til at læse mere?
(1=slet ikke, 5=meget villig)

1.1 1.2 1.3 1.4 1.5

Hvorfor?

1.5. SAMMENLIGNING AF MINE SPRINTS

Hvilke ændringer bemærker du i dit læsetempo, fokus eller motivation?

1.6. DEL OG REFLEKTER

Hvad hjalp dig med at holde fokus? Hvordan føltes korte læsesessioner for dig?

14. FORTÆLLERENS STEMME

KONCINSITETS KRAFT

Måden en historie fortælles på kan påvirke spænding, atmosfære og fortolkning lige så stærkt som begivenhederne i sig selv. I denne aktivitet lytter deltagerne til en krimi- eller gyserpodcast, analyserer brugen af fortælling, musik og lydeffekter og sammenligner disse teknikker med en skriftlig historie fra en lignende genre. De udvikler derefter en kort fortælling og omdanner den til en lydproduktion ved hjælp af udtryksfulde stemmer og omhyggeligt udvalgte lyde.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Aktiviteten trækker på mundtlig fortolkning, udtryksfuld læsning og læseteater, hvor deltagerne bruger tempo, vægtning, lydstyrke og følelser til at kommunikere en skriftlig tekst. Disse metoder har længe understøttet flydende kommunikation og hjulpet læserne med at genkende, hvordan stemmen bidrager til mening. Lyddrama og podcasting udvidede senere dette arbejde ved at kombinere fortælling med optaget dialog, musik og lydeffekter. Optagelse gør det muligt for deltagerne at lytte igen og vurdere, om deres præstation skaber den tilsigtede atmosfære. Aktiviteten demonstrerer, at fortælling aldrig er neutral, da valg af vokal og produktion kan omforme spænding, stemning, karakter og publikums fortolkning. Det gør historiefortællingens skjulte mekanismer tydeligt hørbare.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Lytning og førstehåndsindtryk

Facitatoren afspiller et kort uddrag fra en krimi-, mysterie- eller gyserpodcast. Deltagerne noterer deres førstehåndsindtryk og identificerer de følelser, billeder eller forventninger, som fortællingen skaber.

02. Analyse af fortællerens stemme

Deltagerne lytter igen og fokuserer på tempo, lydstyrke, betoning, pauser og følelser. De diskuterer, hvordan disse valg påvirker spænding, atmosfære, karakter og lytterens fortolkning af begivenhederne.

03. Udforskning af lyd og musik

Gruppen identificerer musik, baggrundslyde og lydeffekter, der bruges i optagelsen. Deltagerne overvejer, hvilken stemning hvert element skaber, og hvordan historien ville føles anderledes uden det.

04. Sammenligning af lyd- og skriftlig historiefortælling

Deltagerne læser en kort skriftlig historie eller et uddrag fra en lignende genre. De sammenligner, hvordan atmosfære og spænding skabes gennem skriftlig beskrivelse, vokal præstation og lydproduktion.

05. Planlægning og indspilning af en kort lydhistorie

Individuelt, parvis eller i små grupper udvikler deltagerne en kort fortælling og forbereder et simpelt manuskript. De tildeler en fortælling eller dialog, vælger passende lydeffekter og optager en kort lydproduktion med udtryksfulde stemmer.

06. Lytte tilbage og reflektere

Deltagerne deler udvalgte optagelser og vurderer, om den ønskede atmosfære blev opnået. Gruppen diskuterer, hvilke vokal- eller produktionsvalg der var mest effektive, og hvad de ville ændre i en fremtidig version.

Stemmer. Lyde. Atmosfære

Lyt, læg mærke til, skab og reflekter.

1.1. LYT OG LÆG MÆRKE TIL

Førstehåndsindtryk:

Hvilken stemning skaber det?

1.2. STEMME OG LYD

☐ Tempo

☐ Bind

☐ Pauser

☐ Emotion

☐ Musik

☐ Lydeffekter

Hvordan former disse valg atmosfæren?

1.3. PLANLÆG DIN LYDHISTORIE

Historieidé

Stemmer / roller

Lyde / musik

1.4. REFLEKTERE

Skabte vi den ønskede
stemning?

Hvad virkede bedst?

Hvad ville vi forbedre
næste gang?

ÉN TING LÆRTE VI

15. A-LÆSNING VS P-LÆSNING

KONCINSITETS KRAFT

Unge mennesker kan begynde at forbinde al læsning med vurdering, forpligtelse og skolearbejde, især når de har begrænset frihed til selv at vælge tekster. Denne praksis hjælper dem med at erkende forskellen mellem at læse med et specifikt akademisk formål for øje og at læse for afslapning, nysgerrighed eller personlig fornøjelse. Deltagerne reflekterer over deres læsemiljøer, præferencer og rutiner og identificerer måder at afsætte tid til frivillig læsning sideløbende med uddannelsesmæssige forpligtelser.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Sondringen mellem formålsdrevet og oplevelsesdrevet læsning er stærkt forbundet med Louise Rosenblatts transaktionelle teori. Rosenblatt beskrev en efferent holdning, fokuseret på information eller konklusioner, der huskes efter læsning, og en æstetisk holdning, centreret omkring de følelser og associationer, der opleves under mødet med en tekst. Disse holdninger er med til at forklare, hvorfor det føles anderledes at læse et akademisk kapitel end at blive opslugt af en roman, selv når begge kræver koncentration. Læsefornøjelsestilgange understreger desuden valg, personlig relevans og frivilligt engagement. At anerkende disse forskellige formål hjælper deltagerne med at forstå, hvorfor motivation, opmærksomhed og læsestrategier kan ændre sig afhængigt af, hvad de læser, og hvad de forventer at få ud af det. Denne bevidsthed understøtter mere intentionelle og fleksible læsevalg.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til to formål med læsning

Vejlederen forklarer, at folk læser af forskellige årsager. Én type læsning fokuserer på at tilegne sig information, fuldføre en opgave eller forberede sig til evaluering, mens en anden fokuserer på nydelse, nysgerrighed, følelser eller personlig oplevelse.

02. Kortlægning af personlige læsevaner

Deltagerne tænker over de tekster, de læser i skolen, derhjemme og online. De sorterer eksempler i to brede kategorier: læsning med et formål og læsning for fornøjelsens skyld. De kan også identificere tekster, der tilhører begge kategorier.

03. Sammenligning af læseoplevelser

Individuelt, parvis eller i små grupper diskuterer deltagerne, hvordan deres koncentration, motivation og læsestrategier ændrer sig afhængigt af formålet. De overvejer faktorer som valg, sværhedsgrad, miljø, tidspres og personlig interesse.

04. Undersøgelse af foretrukne forhold

Deltagerne identificerer, hvad der får dem til at nyde at læse, og hvad der får det til at føles som en forpligtelse. De reflekterer over hvor, hvornår og hvordan de foretrækker at læse, samt hvilke formater, emner og rutiner der understøtter deres engagement.

05. Oprettelse af en afbalanceret læseplan

Hver deltager vælger én realistisk måde at afsætte tid til frivillig læsning ved siden af skole- eller arbejdsforpligtelser. De udarbejder en simpel plan, der inkluderer en tekst, et passende sted, en overkommelig mængde tid og en personlig grund til at læse den.

06. Deling og refleksion

Deltagerne deler udvalgte idéer og diskuterer, om den samme tekst kan læses forskelligt afhængigt af læserens mål. Facilitatoren afslutter med at understrege, at fleksible læsere bevidst tilpasser deres forventninger og strategier til formålet med hver læseoplevelse.

Læg mærke til, hvordan formålet ændrer den måde, du læser på.

Læsning kan hjælpe dig med at lære, nå et mål eller blot nyde oplevelsen.

1.1. TO FORMÅL MED LÆSNING

LÆSNING MED ET FORMÅL

Eksempler jeg læste:

Hvorfor jeg læser dem:

LÆSER FOR FORNØJELSENS SKYLD

Eksempler jeg læste:

Hvorfor jeg læser dem:

1.2. HVORDAN FØLES DET ANDERLEDES?

FOKUS

Hvornår har jeg lettere ved at koncentrere mig?

MOTIVERING

Hvad får mig til at ville blive ved med at læse?

STRATEGI

Hvordan læser jeg forskelligt i hvert tilfælde?

1.3. MINE BEDSTE LÆSEFORHOLD

1.PLACERE

Hvor læser jeg bedst?

1.TID

Hvornår er det lettest for mig at læse?

1.FORMAT

Print, telefon, tablet, lydbog?

1.EMNER

Hvad nyder jeg mest at læse?

1.4. MIN AFBALANCEREDE LÆSEPLAN

Tekst jeg gerne vil læse:

Placere:

Tid:

Årsag:

Lille handling jeg vil foretage mig:

SIDSTE KONTROL

☐ Jeg kan læse den samme tekst til forskellige formål. ☐ Mine læsevalg afhænger af mit mål.

Mine læsevaner:

16. LÆSEMARATON

KONCINSITETS KRAFT

Læsning kan blive en fælles social begivenhed snarere end en helt privat aktivitet. I denne praksis deltager deltagerne i en længere læsesession, hvor de selv vælger deres bøger, mens de arbejder hen imod individuelle eller kollektive milepæle. Korte pauser, anbefalinger og uformelle samtaler giver dem mulighed for at dele opdagelser uden at forstyrre den overordnede atmosfære af koncentration.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Læsemaratoner er relateret til læsemaratoner, arrangementer med vedvarende læseaktivitet og læsekampagner i lokalsamfundet, der gør individuel læsning til en synlig fælles oplevelse. Sådanne arrangementer kombinerer ofte uafhængig læsning med personlige mål, fælles milepæle og korte udvekslinger af anbefalinger. De bygger på princippet om, at læsere har brug for beskyttet tid til at blive opslugt af længere tekster og udvikle vedvarende opmærksomhed. Det fælles miljø giver opmuntring uden at kræve, at alle deltagere læser den samme bog eller gør fremskridt i samme tempo. Ved at kombinere personlige valg med en kollektiv atmosfære præsenterer formatet læsning som både en individuel oplevelse og en social begivenhed bygget op omkring fælles deltagelse. Den fælles rytme kan opretholde motivationen på tværs af længere sessioner.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til læsemaratonen

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil deltage i en længere fælles læsesession. Alle kan vælge en anden bog og læse i deres eget tempo, samtidig med at de bidrager til en fælles gruppeoplevelse.

02. Valg af bøger og sætning af mål

Deltagerne vælger bøger, der interesserer dem, og definerer et realistisk personligt mål, såsom at læse i en vis mængde tid, færdiggøre et kapitel eller nå en bestemt side. Gruppen kan også blive enige om en fælles milepæl.

03. Begyndelse af den fokuserede læsesession

Deltagerne læser selvstændigt i et roligt og behageligt rum. Facilitatoren beskytter læsetiden, begrænser afbrydelser og opfordrer alle til at fokusere på deres egen tekst uden at sammenligne hastighed eller fremskridt.

04. Korte pauser med at dele

På planlagte tidspunkter holder deltagerne korte pauser for at strække ud, registrere deres fremskridt og udveksle anbefalinger. De kan dele et interessant citat, en karakter, en idé eller en opdagelse uden at give et fuldstændigt resumé af bogen.

05. Fortsættelse og opfølgning på fremskridt

Deltagerne vender tilbage til læsningen og fortsætter med at arbejde hen imod deres mål. Personlige og fælles fremskridt kan registreres på kort, en whiteboard eller en fælles digital tavle for at synliggøre den kollektive indsats.

06. Afslutning og refleksion

Ved afslutningen af maratonløbet diskuterer deltagerne, hvad der hjalp dem med at opretholde koncentrationen, og om den fælles atmosfære påvirkede deres motivation. Facilitatoren fremhæver, at læsning kan forblive personlig, samtidig med at den bliver en støttende social oplevelse.

Læs sammen, i jeres eget tempo.

Læsning kan hjælpe dig med at lære, nå et mål eller blot nyde oplevelsen.

1.1. MIN BOG OG MIT MÅL

MIN BOG

Titel/forfatter:

Hvorfor valgte jeg det?

MIT MÅL

Mit personlige mål i dag:

En delt gruppemilepæl:

1.2. MARATON-CHECKPOINTS

STARTE

Hvordan vil jeg gerne fokusere i dag?

MIDTVEJSPAUSE

Et citat, en idé eller et øjeblik at dele:

SLUTTE

Nåede jeg mit mål?

1.3. SPORE MINE FREMSKRIDT

1

1. TID

Hvor længe læste jeg?

2

1. FREMSKR

Sider/kapitler færdiggjort

3

1. FOKU

Hvad hjalp mig med at holde fokus?

4

1. UDFORDRING

Hvad distraherede mig?

1.4. MIN DELINGSNOTE

En anbefaling, karakter, citat eller opdagelse, jeg gerne vil dele:

SIDSTE KONTROL

☐ Den fælles atmosfære hjalp mig med at koncentrere mig ☐ Et personligt mål gjorde læsningen overkommelig.

Én ting jeg vil fortsætte med efter læsemaratonet:

17. JEG LÆSER. LÆSER JEG? JEG LÆSER!

KONCINSTITETS KRAFT

En læsers følelsesmæssige tone kan fuldstændig ændre, hvordan den samme tekst forstås. I denne aktivitet tegner eller modtager deltagerne en følelse og læser en udvalgt passage, mens de udtrykker denne følelse gennem stemme, tempo, vægtning og ansigtsudtryk. Gruppen forsøger at identificere følelsen og diskuterer, hvordan den ændrede passagens betydning eller atmosfære. Inden for hæftet udvikler øvelsen udtryksfuld læsning og følelsesmæssig bevidsthed, samtidig med at det vises, at fortolkningen formes af den person, der giver teksten en stemme.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Ekspressiv mundtlig oplæsning har længe været brugt til at undersøge, hvordan følelser, betoning og rytme påvirker fortolkningen af en tekst. Reader's Theatre og poesiforestillinger beder deltagerne om at kommunikere mening gennem stemmen uden at kræve omfattende iscenesættelse eller udenadslære. Prosodi - inklusive frasering, betoning, intonation og tempo - påvirker både flydende og forståelse, fordi lytterne bruger vokale signaler til at fortolke intention og stemning. At bede læserne om at fremføre en passage gennem kontrasterende følelser gør disse effekter særligt synlige. Sammenligning af fremførelserne hjælper deltagerne med at erkende, at de samme skrevne ord kan kommunikere forskellige betydninger afhængigt af de følelsesmæssige og vokale valg, som læseren foretager. Dette giver deltagerne en direkte oplevelse af fortolkningsfleksibilitet.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til ekspressiv læsning

Facilitatoren forklarer, at den samme passage kan formidle forskellige betydninger afhængigt af, hvordan den læses. Deltagerne diskuterer kort, hvordan tempo, lydstyrke, betoning, intonation og ansigtsudtryk påvirker en lytters fortolkning.

02. Valg af en passage og følelse

Deltagerne modtager eller vælger en kort litterær passage. Hver person trækker derefter et følelseskort, såsom glæde, frygt, vrede, tristhed, begejstring, mistanke eller ro, uden at vise det til resten af gruppen.

03. Forberedelse af forestillingen

Deltagerne læser teksten i stilhed og beslutter, hvordan de vil udtrykke den valgte følelse. De identificerer ord, der skal fremhæves, steder at holde pauser, og ændringer i tempo, lydstyrke eller tone, der kan gøre følelsen tydelig.

04. Læsning med følelser

Deltagerne fremfører passagen individuelt eller parvis. Resten af gruppen lytter opmærksomt og forsøger at identificere den følelse, der kommunikeres gennem læserens stemme, rytme, betoning og udtryk.

05. Sammenligning af fortolkninger

Den samme passage læses igen med en kontrasterende følelse. Deltagerne sammenligner præstationerne og diskuterer, hvordan atmosfæren, karakterernes intentioner og tekstens betydning ændrede sig, selvom de skrevne ord forblev de samme.

06. Feedback og refleksion

Gruppen identificerer hvilke vokale valg, der gjorde hver følelse troværdig, og foreslår én mulig forbedring. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at udtryksfuld læsning understøtter flydende læsning, forståelse og bevidsthed om, hvordan læsere aktivt former betydningen af en tekst.

Opdag hvordan følelser ændrer betydningen af en tekst.

De samme ord kan lyde helt forskelligt.

1.1. VÆLG DIN TEKST OG FØLELSE

1. PASSAGE

Hvilken tekst eller hvilket uddrag skal jeg læse?

1. EMOTION

Hvilken følelse vil jeg udtrykke?

1.2. PLANLÆG DIN PRÆSTATION

1. TEMPO

Hurtigt, langsomt
eller blandet?

1. STEMME

Hvilke ord vil jeg fremhæve?

1. PAUSER

Hvor skal jeg stoppe for effekt?

1.3. LÆS OG SAMMENLIGN

1. FØRSTE LÆSNING

Hvordan læste jeg passagen?

1. ANDEN FØLELSE

Hvordan ændrede betydningen sig?

SIDSTE KONTROL

☐

Min stemme ændrede stemningen i teksten.

☐

Den samme passage kan have forskellige betydninger.

Én ting jeg lærte:

18. GENBEARBEJDNING AF KLASSIKERNE

**KONCINSITETS
KRAFT**

Klassisk litteratur kan i starten føles fjern fra unge læsers hverdagserfaring, selv når dens centrale temaer forbliver yderst relevante. Denne praksis beder deltagerne om at undersøge en velkendt klassisk eller historisk fortælling og forestille sig, hvordan dens omgivelser, karakterer, konflikter og sociale forhold ville ændre sig i nutiden. Gennem diskussion og kreativ genfortolkning bevarer de historiens kernebetydning, samtidig med at de tilpasser dens form til en nutidig kontekst.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Omskrivning og bearbejdning har altid været en del af den litterære kultur, hvor myter, folkeeventyr og kanoniske historier gentagne gange genfortælles for skiftende publikum. Inden for uddannelse inviterer moderniseringsøvelser læserne til at bevare en histories centrale konflikt, samtidig med at de ændrer dens setting, sprog, teknologi eller sociale forhold. Aktiviteter med brudte eventyr og bearbejdninger følger det samme princip og viser, at velkendte plots kan understøtte flere fortolkninger. Genbearbejdning af en klassiker kræver, at deltagerne beslutter, hvilke træk der er afgørende for fortællingen, og hvilke der primært tilhører dens oprindelige historiske kontekst. Denne proces hjælper læserne med at erkende, at ældre historier forbliver relevante, fordi deres centrale spændinger, værdier og relationer kan genfortolkes gennem nutidig erfaring. Kreativ opdatering tilskynder også til dybere engagement i den litterære arv.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til den originale historie

Facilitatoren præsenterer en velkendt klassiker, myte, folkeeventyr eller historisk fortælling. Deltagerne identificerer kort hovedpersonerne, omgivelserne, den centrale konflikt og det centrale budskab.

02. Identificering af, hvad der skal forblive

Deltagerne diskuterer, hvilke elementer der er essentielle for, at historien forbliver genkendelig. De adskiller kernekonflikter, relationer og temaer fra detaljer, der primært tilhører den oprindelige historiske periode.

03. At flytte historien ind i nutiden

Deltagerne vælger individuelt, parvis eller i små grupper en nutidig ramme for historien. De overvejer, hvordan teknologi, kommunikation, sociale forventninger, arbejde, uddannelse og hverdagsliv ville påvirke karaktererne og begivenhederne.

04. Redesign af karakterer og konflikter

Deltagerne opdaterer karakterernes roller, sprog, mål og relationer, samtidig med at de bevarer deres primære motivationer. De beslutter, hvordan den oprindelige konflikt kunne fremstå i en moderne kontekst, og hvilke nye forhindringer der kan opstå.

05. Oprettelse af tilpasningen

Deltagerne omskriver en udvalgt scene, forbereder en kort synopsis eller laver et storyboard til deres moderne version. Adaptationen skal føles moderne, samtidig med at den oprindelige fortællings centrale betydning bevares.

06. Deling og refleksion

Deltagerne præsenterer deres bearbejdninger og forklarer, hvilke elementer de har bevaret, ændret eller fjernet. Gruppen diskuterer, om de opdaterede versioner afslører nye betydninger, og hvordan klassiske historier kan forblive relevante for et nutidigt publikum.

OPDATER EN VELKENDT HISTORIE UDEN AT MISTE DENS KERNEBETYDNING.

De samme ord kan lyde helt forskelligt.

1.1. DEN OPRINDELIGE HISTORIE

HISTORIE

- Titel/kilde:
- _____

Hvilken historie adapterer jeg:

- _____

KERNEELEMENTER

- Hovedpersoner:
- _____

Central konflikt:

- _____

Hovedbudskab/tema: _____

1.2. HVAD FORBLIVER? HVAD ÆNDRER SIG?

HOLDE

- Hvad skal forblive, så historien stadig er genkendelig:
- _____
- _____

OPDATERING

- Hvad kan ændre sig i omgivelserne, sproget eller konteksten:
- _____
- _____

DEN MODERNE VERDEN

- Hvilken indflydelse nutidens materie har her:
- _____
- _____

1.3. BYG DEN NYE VERSION

1. INDSTILLING

- Hvor og hvornår kommer den nye version?
- _____

1. KARAKTERER

- Hvordan ændrer rollerne, målene eller relationerne sig?
- _____

1. KONFLIKT

- Hvordan fremstår den oprindelige konflikt i dag?
- _____

1. SCENEIDÉ

- Beskriv én central moderniseret scene:
- _____

1.4. MIN TILPASNING

- Skriv en kort synopsis, scenebeskrivelse eller storyboard-idé til din moderniserede version:

SIDSTE KONTROL

☐

• Jeg beholdt hovedbetydningen af den oprindelige historie.

☐

• Min moderne version føles stadig genkendelig.

19. PRÆDIKTIV LÆSNING

KONCINSITETS KRAFT

Læsning bliver mere aktiv, når deltagerne holder en pause for at overveje, hvad der kan ske nu, og hvorfor. I denne praksis afbrydes en novelle på centrale tidspunkter, så deltagerne kan forudsige fremtidige begivenheder, karakterbeslutninger eller mulige konsekvenser ved hjælp af beviser fra teksten. De sammenligner deres ideer, begrundet deres ræsonnement og reviderer deres antagelser, efterhånden som mere af fortællingen afsløres. Inden for hæftet styrker aktiviteten forståelse, logisk inferens og bevidsthed om, hvordan forfattere skaber forventninger, spænding og overraskelse.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Prædiktiv læsning er tæt forbundet med den rettet læse-tænkeaktivitet, som blev udviklet for at få læserne til aktivt at stille spørgsmålstegn ved og teste deres forståelse. Læserne bruger titler, billeder, forudgående viden og tekstuelle beviser til at danne forudsigelser og fortsætter derefter med at læse for at bekræfte, afvise eller revidere dem.

Metodens værdi ligger i ræsonnementsprocessen snarere end i at gætte slutningen korrekt. Strategiske pauser henleder opmærksomheden på narrative spor, karaktermotivationer og mulige konsekvenser, der ellers ville blive overset. At revidere en tidligere forudsigelse lærer deltagerne, at fortolkningen bør forblive fleksibel og ændres, når nye beviser fra teksten udfordrer en indledende antagelse. Metoden forvandler læsning til kontinuerlig evidensbaseret beslutningstagning.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til prædiktiv læsning

Facilitatoren forklarer, at historien vil blive læst i etaper og sat på pause på udvalgte tidspunkter. Deltagerne vil forudsige, hvad der kan ske herefter, og underbygge deres ideer med ledetråde fra teksten i stedet for at gætte uden beviser.

02. Udforskning af de indledende ledetråde

Deltagerne undersøger titlen, illustrationerne, det indledende afsnit og enhver tilgængelig baggrundsinformation. Individuelt eller parvis nedskriver de en indledende forudsigelse om historiens omgivelser, karakterer, konflikt eller retning.

03. Pause og forudsigelser

Facilitatoren læser eller viser den første del af historien og stopper ved et meningsfuldt punkt. Deltagerne forudsiger en mulig begivenhed, karakterbeslutning eller konsekvens og identificerer de ord, handlinger eller detaljer, der påvirkede deres ræsonnement.

04. Sammenligning og revision af idéer

Deltagerne deler deres forudsigelser parvis, i små grupper eller med hele gruppen. Når den næste sektion er afsløret, beslutter de, om deres oprindelige forudsigelse skal bekræftes, afvises eller revideres som reaktion på de nye beviser.

05. At følge historien til dens afslutning

Processen gentages ved et eller to yderligere stop. Deltagerne sporer, hvordan deres forståelse ændrer sig, og er opmærksomme på de teknikker, forfatteren bruger til at skabe forventninger, spænding eller overraskelse.

06. Refleksion over ræsonnementsprocessen

Efter at have afsluttet historien, sammenligner deltagerne deres forudsigelser med de faktiske begivenheder. Moderatoren understreger, at målet ikke er at gætte korrekt, men at lave logiske fortolkninger, bemærke tekstuelle beviser og forblive villig til at justere ideer, efterhånden som nye oplysninger dukker op.

Gode læsere laver forudsigelser og leder efter spor.

Læs historien i etaper. Ved hver pause skal du forudsige, hvad der kan ske, baseret på ledetråde.

	1. MIN FORUDSIGELSE	1. MINE BEVISER	1. EFTER AT HAVE LÆST
1. PAUSE 1	Hvad tror du, der vil ske nu?	Hvilke ord, handlinger eller detaljer fra teksten understøtter din idé?	Blev din forudsigelse bekræftet, afvist eller revideret?
Efter at have læst første del stopper facilitatoren her.			

	1. MIN FORUDSIGELSE	1. MINE BEVISER	1. EFTER AT HAVE LÆST
1. PAUSE 2	Hvad tror du, der vil ske nu?	Hvilke ord, handlinger eller detaljer fra teksten understøtter din idé?	Blev din forudsigelse bekræftet, afvist eller revideret?
Efter at have læst den næste del, stopper facilitatoren her.			

	1. MIN FORUDSIGELSE	1. MINE BEVISER	1. EFTER AT HAVE LÆST
1. PAUSE 3	Hvad tror du, der vil ske nu?	Hvilke ord, handlinger eller detaljer fra teksten understøtter din idé?	Blev din forudsigelse bekræftet, afvist eller revideret?
Efter at have læst den næste del, stopper facilitatoren her.			

1. ENDELIG REFLEKSION	
Hvad lærte du om historien, karaktererne og de teknikker, som forfatteren brugte?	Hvordan ændrede din tankegang sig, efterhånden som du læste mere?

20. GENTÆNKNING AF BOGOMSLAGET

KONCINSITETS KRAFT

Effektiv læsefremmende øvelser begynder med at vække nysgerrighed og skabe plads til engagement. En kort, legende aktivitet kan være et ideelt udgangspunkt. I denne praksis skaber deltagerne deres egne historier på seks ord, udvikler præcision, fantasi og evnen til at opbygge mening med meget få ord. Det skaber også en mulighed for at reflektere over, hvordan digitale og trykte formater former indhold forskelligt. Et kortfattet digitalt "tweet" og en længere trykt fortælling kan bruge meget forskellige former, samtidig med at de formidler en lignende idé, følelse eller budskab.

TIDSPUNKT

**10-15
MINUTTER**

GRUPPE STØRRELSE

**10-20
DELTAGERE**

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Redesign af et bogomslag er et etableret alternativ til den konventionelle skriftlige bograpport. Metoden beder læserne om at identificere centrale temaer, atmosfære, publikum og symbolske elementer, før de kommunikerer deres fortolkning visuelt. Omslagsdesignaktiviteter kan involvere at skabe et foromslag, et bagomslag, en ryg eller et komplet smudsomslag til en bog, der er blevet læst. Et effektivt design skal skabe forventninger uden blot at gengive én scene eller afsløre hele handlingen. Øvelsen demonstrerer, at visuelle valg som billedsprog, typografi, komposition og farve påvirker, hvordan et litterært værk opfattes, før læseren begynder på den første side. Design bliver derfor et andet sprog for litterær fortolkning.

Målsætningen

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til det nye omslag

Facilitatoren forklarer, at et bogomslag skal formidle atmosfæren, de centrale temaer og den tiltænkte målgruppe i en historie uden at afsløre hele handlingen. Deltagerne undersøger et eller to eksempler og diskuterer, hvilke forventninger hvert design skaber.

02. Identifikation af kernebudskabet

Deltagerne vælger en bog, de har læst, og identificerer dens vigtigste temaer, følelser, symboler, karakterer og konflikter. De beslutter, hvilke elementer der er afgørende for at repræsentere historien visuelt.

03. Planlægning af det visuelle koncept

Deltagerne vælger individuelt, parvis eller i små grupper passende billedsprog, farver, typografi og komposition. De overvejer, hvordan disse valg kan antyde bogens genre, stemning og målgruppe.

04. Oprettelse af det nye omslag

Deltagerne designer et foromslag og kan også tilføje et ryg- eller bagomslag. Designet skal indeholde titel og forfatter, samtidig med at der anvendes visuelle elementer, der understøtter fortolkningen af historien, i stedet for blot at kopiere én scene.

05. Præsentation og sammenligning af designs

Deltagerne viser deres omslag frem og forklarer begrundelsen for deres valg. Gruppen sammenligner, hvordan forskellige designs kan præsentere den samme bog på forskellige måder og påvirke potentielle læses forventninger.

06. Feedback og refleksion

Gruppen identificerer hvilke visuelle valg, der kommunikerer historien tydeligst, og foreslår én mulig forbedring. Facilitatoren afslutter med at fremhæve, at omslagsdesign er en form for litterær fortolkning, der former, hvordan en tekst opfattes, før læsningen begynder.

Vis stemningen, budskabet og målgruppen for en bog gennem design.

Et omslag kan tiltrække mange læsere, før de har læst en eneste side.

1.1. MIN BOG

BOGDETALJER

- Titel / forfatter:

Genre eller type:

KERNEIDÉ

- Hovedtema eller budskab:

Stemning / atmosfære:

1.2. VISUEL PLAN

BILLEDSPROG

Hvilket symbol, objekt eller billede passer til historien?

FARVE

Hvilke farver passer til stemningen?

PUBLIKUM

Hvem er dette cover beregnet til?

1.3. DESIGN MIT OMSLAG

SKITSE AF FORSIDEN

DESIGNNOTER

- Titelstil: _____

Nøglebillede: _____

Typografi/layout: _____

En grund til mine designvalg: _____

1.4. PRÆSENTERE OG REFLEKTERE

Hvad vil jeg have, at læserne forventer af dette omslag? Hvad er én ting, jeg ville forbedre?

SIDSTE KONTROL

☐ Mit omslag afspejler bogens stemning.

☐ Mine designvalg matcher historien.

En ting jeg lærte om visuel fortolkning:

21. SLAP AF

KONCINSITETS KRAFT

Læsning kan understøtte trivsel, når det er adskilt fra pres, vurdering og faste forventninger. I denne aktivitet inviteres deltagerne til en hyggelig fælles læsebegivenhed med bøger, forfriskninger og tydeligt arrangerede rum til stille læsning og uformel samtale. De vælger, hvad og hvordan de vil læse, mens facilitatoren fokuserer på at skabe en imødekommende atmosfære snarere end at kontrollere oplevelsen. I hæftet præsenteres læsning som en form for hvile, nydelse og social forbindelse, der kan blive en del af en sund personlig rutine.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Denne aktivitet er baseret på læsefornøjelsens og biblioterapi-informerende tilgange, der anerkender læsning som en kilde til hvile, følelsesmæssig regulering og personlig refleksion. Forskning, der involverer unge mennesker, forbinder ofte læsning med afslapning, forbedret humør og en bedre forståelse af personlige oplevelser. Uformelle læserum reagerer også på det fald i glæde, der kan opstå, når ethvert møde med en bog er knyttet til vurdering eller obligatoriske opgaver. Facilitatoren skaber derfor støttende forhold, mens deltagerne vælger deres eget materiale, tempo og niveau af social interaktion. Valgfrihed hjælper læsning med at føles frivillig, genoprettende og personligt meningsfuld. Det kan også hjælpe deltagerne med at opdage, hvilke læseforhold der understøtter deres velbefindende mest effektivt. Det forbinder bøger med komfort snarere end forpligtelse.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Skab et indbydende læserum

Facitatoren forbereder et behageligt miljø med rolige siddepladser, valgfrie fællesområder og nem adgang til forskellige læsematerialer. Deltagerne får at vide, at sessionen fokuserer på hvile, valg og nydelse snarere end evaluering.

02. Valg af hvad og hvordan man læser

Deltagerne vælger en bog, et magasin, en tegneserie, et digt, en lydbog eller en digital tekst, der interesserer dem. De beslutter også, om de foretrækker at læse alene, lytte, sidde sammen med andre eller bevæge sig mellem forskellige rum.

03. Begyndelsen af den afslappede læsetid

Deltagerne læser i deres eget tempo uden et fast mål. Facitatoren beskytter den rolige atmosfære, begrænser afbrydelser og giver deltagerne mulighed for at holde pauser, ændre tekster eller tage en kort pause, når det er nødvendigt.

04. Valgfri deling og samtale

På et planlagt tidspunkt kan deltagerne udveksle anbefalinger, læse et kort citat højt eller kort diskutere noget, de har nydt. Deling er fortsat valgfri, så aktiviteten fortsat føles frivillig og uforpligtende.

05. Reflektion over læsning og trivsel

Deltagerne overvejer, hvordan miljøet, tekstvalg og niveauet af social interaktion påvirkede deres humør og koncentration. De identificerer, hvilke forhold der gjorde læsning mest behagelig, genoprettende eller fornøjelig.

06. Opbygning af en personlig læserutine

Hver deltager vælger én realistisk måde at inkludere afslappet læsning i hverdagen, såsom at skabe et stille læsehjørne, sætte en kort ugentlig session af eller have en hyggelig tekst i nærheden. Facitatoren afslutter med at understrege, at læsning kan understøtte hvile, følelsesmæssig balance og social forbindelse.

Læg mærke til hvordan læsning kan understøtte hvile, komfort og balance.

Læsning kan være rolig, personlig og stressfri.

1.1. MIT LÆSEVALG

MIN TEKST

Hvad valgte jeg at læse eller lytte til?

MIN VEJ

Hvordan vil jeg læse i dag?
alene, med andre, lyttende, bevægelse mellem rum

1.2. MIT KOMFORTABLE LÆSEOMRÅDE

PLACERE

Hvor føler jeg mig mest tryk?

ATMOSFÆRE

Hvad hjælper mig med at føle mig rolig her?

TEMPO

Hvordan vil jeg læse i dag?

1.3. UNDER SESSIONEN

FØR

Hvordan har jeg det, inden jeg læser?

EFTER

Hvordan har jeg det efter at have læst?

DELING

Et citat, en idé eller et øjeblik jeg kunne dele:

1.4. MIN LÆSERUTINE

- En lille læsevane jeg gerne vil beholde:

Bedste tidspunkt for mig:

Bedste sted for mig:

En tekst jeg gerne vil have i nærheden:

SIDSTE KONTROL

☐ Choice gjorde læsningen lettere.

☐ Et roligt rum hjalp mig med at fokusere.

☐ Læsning kan understøtte mit velbefindende.

En ting jeg gerne vil gentage i næste uge:

22. HYBRIDE LÆSEKREDSE

KONCINSITETS KRAFT

Læsere oplever ofte den samme tekst forskelligt afhængigt af om de støder på den på papir eller på en skærm. I denne aktivitet læser deltagerne udvalgte passager i både trykte og digitale formater og diskuterer derefter forskelle i koncentration, navigation, forståelse, hukommelse og følelsesmæssigt engagement. Roller i små grupper hjælper med at organisere udvekslingen og sikre, at forskellige præferencer bliver hørt.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Hybride læsecirkler kombinerer litteraturskolemetoder med direkte sammenligning mellem trykt og skærbaseret læsning. Litteraturskole er samarbejdsorienterede, deltagercentrerede grupper, hvor læserne påtager sig roller som diskussionsleder, tekstvælger eller ordforrådsforsker. Onlineversioner viste senere, at fælles fortolkning og meningsfuld diskussion også kunne finde sted via digitale platforme. Hybridformatet opfordrer deltagerne til at støde på sammenligneligt materiale i begge medier og reflektere over forskelle i navigation, annotation, koncentration og genkaldelse. Dette opfordrer læserne til at vælge et format i henhold til deres formål og personlige behov i stedet for at behandle ét medie som universelt overlegent. Det udvikler også bevidsthed om, hvordan læsevaner formes af de værktøjer og miljøer, læserne bruger. Selve mediet bliver en del af diskussionen.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til hybridlæsning

Facilitatoren forklarer, at den samme tekst kan føles forskellig, når den læses på papir og på en skærm. Deltagerne diskuterer kort deres sædvanlige præferencer og identificerer situationer, hvor de vælger det ene format frem for det andet.

02. Læsning i to formater

Deltagerne læser den samme eller en sammenlignelig kort passage først i trykt form og derefter digitalt, eller i omvendt rækkefølge. De er opmærksomme på koncentration, navigation, annotation, komfort og følelsesmæssigt engagement.

03. Arbejde i læsekredsroller

Deltagerne danner små grupper og påtager sig simple roller, såsom diskussionsleder, passagevælger, ordforrådsforsker eller formatobservatør. Hver person bidrager med et forskelligt perspektiv til sammenligningen.

04. Sammenligning af læseoplevelsen

Grupperne diskuterer, hvad der ændrede sig mellem de to formater. De overvejer, hvor nemt de fandt information, huskede detaljer, tog noter, forblev fokuserede og forstod tekstens struktur.

05. Valg af det bedste format til et formål

Deltagerne beslutter, hvilket format der er bedst egnet til forskellige opgaver, såsom grundig analyse, hurtig research, afslappet læsning eller gruppediskussion. De forklarer deres valg ved hjælp af eksempler fra aktiviteten.

06. Deling og refleksion

Grupperne præsenterer deres konklusioner og sammenligner præferencer. Facilitatoren afslutter med at understrege, at effektive læsere vælger et format i henhold til deres mål, miljø og personlige behov i stedet for at antage, at ét medie altid er bedre.

Sammenlign læsning på papir og på skærm.

Læsning kan være rolig, personlig og stressfri.

1.1. LÆS I TO FORMATER

TRYKKE

Hvad bemærkede jeg?

DIGITAL

Hvad bemærkede jeg?

1.2. SAMMENLIGN EKSPERIMENTERNE

FOKUS

Hvor var det nemmest at fokusere?

NOTER

Hvor var det nemmest at markere eller finde noter?

FØLELSE

Hvilket format føltes bedst for mig?

1.3. BEDSTE FORMAT TIL...

• Nærlæsning:

Hurtig research:

Afslappet læsning:

SIDSTE KONTROL

☐ Trykt og digital læsning føles anderledes.

☐ Det bedste format afhænger af mit mål.

Én ting jeg lærte:

23. LÆSNING GENNEM TEATER

KONCINSITETS
KRAFT

Litterære tekster kan blive mere tilgængelige, når deltagerne får lov til at udforske dem gennem bevægelse, stemme og performance. I denne praksis vælger eller modtager deltagerne en scene, undersøger karaktererne og konflikten og forbereder en kort teatralisk fortolkning efterfulgt af diskussion. Opførelsen af teksten kræver nøje opmærksomhed på dialog, motivation, tone og relationer, mens publikum overvejer, hvordan skuespilvalg påvirker betydningen.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Teaterlæsning tilhører den bredere familie af dramabaserede læsemetoder, især læseteater. Deltagerne præsenterer en udtryksfuld læsning af et manuskript tilpasset fra litteraturen, normalt uden udførlige kulisser, kostumer eller udenadslære. Metoden forbinder nærlæsning med performance, fordi læserne skal forstå motivation, relationer, konflikt og tone, før de beslutter, hvordan teksten skal formidles. Dramaundervisning bruger også improvisation, frosne billeder og rolledebat til at udforske litterære situationer gennem fysisk handling. Performance kan gøre komplekse scener mere tilgængelige, samtidig med at den afslører, hvordan forskellige valg producerer forskellige fortolkninger. Det giver deltagerne mulighed for at afprøve mening gennem stemme, bevægelse og interaktion. Teksten bliver noget, deltagerne aktivt bebor.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til teaterlæsning

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil udforske en litterær scene gennem udtryksfuld læsning og simpel optræden. Fokus er på at forstå karaktererne, relationerne og konflikterne snarere end at lære replikker udenad eller forberede udførlige kulisser.

02. Valg og analyse af scenen

Deltagerne modtager eller vælger en kort scene fra en historie, roman eller et skuespil. Individuelt eller i grupper identificerer de karakterernes mål, følelser, relationer og den primære spænding i passagen.

03. Tildeling af roller og planlægning af fortolkningen

Deltagerne fordeler rollerne og bestemmer, hvordan hver karakter skal tale, bevæge sig og reagere. De overvejer tempo, lydstyrke, vægtning, ansigtsudtryk og simpel positionering for at tydeliggøre konflikten og atmosfæren.

04. Øvelse og optræden

Grupperne øver scenen og præsenterer den derefter for de andre deltagere. De kan bruge manuskripter, fortælling, fastfrosne billeder eller begrænset improvisation, men der kræves ingen komplekse kostumer, rekvisitter eller udenadslære.

05. Sammenligning af præstationsvalg

Efter hver forestilling diskuterer publikum, hvordan skuespillernes valg påvirkede scenens betydning. Deltagerne sammenligner forskellige fortolkninger af den samme karakter, forhold eller konflikt.

06. Feedback og refleksion

Gruppen identificerer hvilke vokale, fysiske og kollaborative valg, der gjorde teksten lettere at forstå. Facilitatoren afslutter med at understrege, at performance kan afsløre motivationer, spændinger og alternative betydninger, der kan være mindre synlige under stillelæsning.

Udforsk en litterær scene gennem stemme, bevægelse og performance.

En forestilling kan gøre karakterer, konflikter og mening mere synlige.

1.1. SCENE OG KARAKTERER

SCENE

Hvilken scene eller passage arbejder vi med?

KARAKTERER

Hvem er på scenen, og hvad vil de?

1.2. PLANLÆG FORESTILLINGEN

ROLLER

Hvem skal læse, fortælle eller optræde?

STEMME

Hvilken tone, hvilket tempo eller hvilken vægtning vil vi bruge?

BEVÆGELSE

Hvordan vil vi vise spændinger eller relationer?

1.3. UDFØRE OG LÆGGE MÆRKE TIL

PRÆSTATION

Hvad skete der i scenen?

FORTOLKNING

Hvordan ændrede stemme eller bevægelse betydningen?

SIDSTE KONTROL

☐

Optrædenen hjalp mig med at forstå scenen bedre.

☐

Valg af skuespillere ændrede tekstens atmosfære.

24. KARAKTERPORTRÆT

KONCINSITETS KRAFT

Skriftlige beskrivelser giver ofte plads nok til, at hver læser kan forestille sig en karakter forskelligt. I denne aktivitet modtager deltagerne et uidentificeret uddrag, der beskriver en litterær figur, og skaber et visuelt portræt udelukkende ved hjælp af informationen i teksten. De præsenterer derefter deres fortolkninger, mens gruppen forsøger at identificere karakteren eller den bog, som beskrivelsen er taget fra.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Personportrætaktiviteter forbinder nærlæsning med visualisering ved at bede deltagerne om at konstruere et billede ud fra beskrivende sprog. Visualisering er en anerkendt forståelsesstrategi, hvor læsere skaber mentale repræsentationer af karakterer, omgivelser og begivenheder ved hjælp af tekstuelle detaljer og forudgående viden. Tegning af resultatet gør denne interne proces synlig og giver mulighed for at sammenligne forskellige fortolkninger af den samme beskrivelse. At skjule kildetitlen reducerer afhængigheden af velkendte illustrationer, filmatiseringer eller tidligere etablerede karakterdesigns. Deltagerne skal derfor adskille detaljer, der eksplicit er givet af forfatteren, fra træk skabt gennem deres egen fantasi. Aktiviteten afslører også, hvilke beskrivelser læserne anser for vigtigst, når de konstruerer en karakter. Én beskrivelse kan inspirere til flere gyldige visuelle svar.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til karakterportrætaktiviteten

Facilitatoren forklarer, at deltagerne skal skabe et visuelt portræt udelukkende ved hjælp af en uidentificeret litterær beskrivelse. De bør benytte detaljer fra teksten i stedet for velkendte illustrationer, film eller tidligere kendskab til karakteren.

02. Læsning og identifikation af nøgledetaljer

Deltagerne læser uddraget omhyggeligt og understreger oplysninger om udseende, påklædning, alder, kropsholdning, udtryk og særlige træk. De adskiller detaljer, der er angivet direkte af forfatteren, fra idéer, de selv har forestillet sig.

03. Oprettelse af portrættet

Deltagerne tegner eller designer individuelt eller parvis karakteren baseret på de udvalgte beviser. De kan tilføje korte betegnelser eller citater fra uddraget for at vise, hvilke dele af teksten der påvirkede deres valg.

04. Præsentation og sammenligning af fortolkninger

Deltagerne viser deres portrætter uden at afsløre kildeteksten. Gruppen sammenligner ligheder og forskelle og diskuterer, hvorfor den samme beskrivelse gav anledning til flere visuelle fortolkninger.

05. Gæt karakteren

Publikum forsøger at identificere karakteren, historien eller genren ved hjælp af ledetråde fra portrætterne og den originale beskrivelse. Facilitatoren afslører derefter kilden og sammenligner, når det er passende, deltagernes arbejde med en eksisterende illustration eller bearbejdning.

06. Reflektion over tekst og fantasi

Deltagerne identificerer hvilke træk der stammer direkte fra teksten, og hvilke der blev tilføjet gennem fantasien. Facilitatoren afslutter med at understrege, at visualisering understøtter forståelsen, samtidig med at den muliggør mere end én gyldig fortolkning af den samme litterære beskrivelse.

Én beskrivelse. Mange billeder. Brug teksten og din fantasi.

Skab et visuelt portræt ud fra uidentificerede litterære beskrivelser.

1.1. BESKRIVELSEN

Læs uddraget grundigt. Brug det som din eneste kilde.

1.2. NØGLEDETALJER

List detaljer fra teksten. Adskil tekstbeviser fra dine egne ideer.

FRA TEKSTEN

MIN FANTASI

1.3. KARAKTERPORTRÆT

Tegn eller design figuren baseret på beskrivelsen.

1.4. NOTER OG ETIKETTER

Tilføj korte etiketter eller citater fra beskrivelsen, der inspirerede dine valg.

1. GÆT KARAKTEREN

Hvem tror du, denne karakter er?

1. AFSPEJLING

Hvilke træk kom direkte fra teksten?

Hvilket fra fantasien?

1. DISKUSSION

Hvilke ligheder og forskelle ser du i andre portrætter?

25. STORY REMIX 2.0

KONCINSITETS KRAFT

Historier bliver mere engagerende, når læserne inviteres til at sætte spørgsmålstegn ved deres retning og forestille sig alternative muligheder. Deltagerne analyserer en kort fortælling med en klar konflikt eller et vendepunkt, kortlægger dens årsager og konsekvenser og redesigner et nøgleøjeblik gennem skuespil, fortælling eller en fastfrosset scene. De kan derefter bruge AI-genererede forslag til at forfine formuleringer eller struktur, mens de kritisk beslutter, hvilke ideer der reelt forbedrer deres version.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Story Remix 2.0 udvikler sig fra kollaborativ omskrivning, litterær bearbejdning og årsag-virkning-kortlægning. Disse tilgange beder deltagerne om at lokalisere et narrativt vendepunkt, undersøge de valg, der producerede det, og forestille sig, hvordan forskellige beslutninger kan ændre resultatet. Improvisation og frozen-scene-teknikker gør det muligt at teste alternative versioner gennem performance, før de skrives. Generativ AI tilføjer et moderne lag ved at tilbyde forslag til brainstorming, udvidelse eller revision. Deltagerne er fortsat ansvarlige for at vurdere disse forslag, afvise svage ideer og beskytte sammenhængen i deres egen historie. Dette opfordrer dem til at sammenligne menneskelig intention med maskingenererede muligheder i stedet for at behandle ethvert forslag som lige værdifuldt. Teknologi understøtter kreativitet uden at erstatte menneskeligt forfatterskab.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til historiens remix

Facilitatoren præsenterer en kort fortælling med en klar konflikt eller et vendepunkt. Deltagerne identificerer kort, hvad der sker, hvilke valg der fører til det afgørende øjeblik, og hvorfor det ændrer historiens retning.

02. Kortlægning af årsager og konsekvenser

Deltagerne udarbejder individuelt, parvis eller i små grupper et simpelt årsag-virkningskort. De identificerer de beslutninger, handlinger og omstændigheder, der førte til det oprindelige resultat.

03. Ændring af vendepunktet

Deltagerne vælger én nøglebeslutning eller begivenhed og forestiller sig et alternativ. De diskuterer, hvordan denne ændring kan påvirke karaktererne, relationerne, konflikten og historiens slutning.

04. Test af den nye version

Grupperne udforsker deres alternativ gennem en kort improvisation, en fortællende scene eller et fastfrosset billede. De observerer, om den nye sekvens forbliver logisk, og om karakterernes handlinger stadig føles troværdige.

05. Kritisk brug af AI-forslag

Deltagerne kan bede et generativt AI-værktøj om ideer relateret til dialog, struktur, konsekvenser eller formuleringer. De sammenligner forslagene med deres egen version, vælger kun nyttige elementer og afviser ideer, der svækker sammenhængen eller ændrer den tilsigtede betydning.

06. Præsentation og refleksion

Grupperne deler deres remixede historier og forklarer, hvilke elementer de har ændret, bevaret eller fjernet. Facilitatoren afslutter med at understrege, at digitale værktøjer kan understøtte brainstorming, men at deltagerne forbliver ansvarlige for historiens betydning, kvalitet og endelige form.

Ændr ét valg. Udforsk nye muligheder. Skab din version.

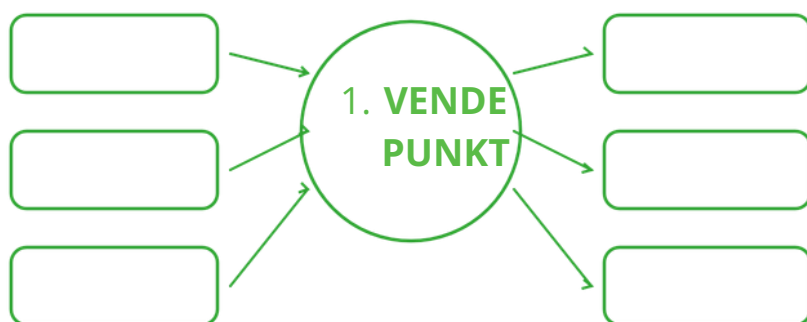
Gentænk et vendepunkt. Ændr historien.

1.1. HISTORIEN

Skriv et kort resumé.

1.2. ÅRSAGER → VENDEPUNKT → KONSEKVENSER

Kortlæg, hvad der førte til vendepunktet, og hvad der skete derefter.

1. ÅRSAGER

1. KONSEKVENSER

1.3. ÆNDR VENDEPUNKTET

Hvilket alternativt valg eller hvilken begivenhed vil du introducere?

1.4. TEST DEN NYE VERSION

Beskriv eller skitsér din nye version.

1.5. AI-IDEER → BRUG KRITISK

Skriv idéer fra AI, og beslut dig for, hvad du skal bruge.

1. AI-FORSLAG

1. BRUGE/TILPASSE/AFVISE

1. HVORFOR?

1. DELE OG REFLEKTERE

Hvad har du ændret, beholdt eller fjernet? Hvorfor?

Hvad lærte du om historiefortælling og brug af digitale værktøjer?

26. NOVELLE

KONCINSITETS KRAFT

Bogtitler kan indeholde stærke billeder og antydninger, selv før deres historier er kendte. I denne aktivitet udforsker deltagerne et bibliotek eller en forberedt samling, vælger flere titler og arrangerer dem i en rækkefølge, der danner grundlag for en ny kort fortælling. De udvikler derefter forbindelserne mellem titlerne og præsenterer den resulterende historie for gruppen.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Denne aktivitet minder meget om bogrygsdigtning og Nina Katchadourians igangværende projekt Sorted Books, der startede i 1993. I dette projekt arrangeres udvalgte bøger, så deres titler danner korte udsagn, digte, vittigheder eller miniaturefortællinger. Tilgangen forvandler en fysisk bogsamling til en kilde til fundet sprog og kreativ komposition. Pædagogiske variationer inviterer deltagerne til at vælge titler, omarrangere dem og udvide den nye rækkefølge til en mere komplet historie. Processen opfordrer også til nærmere udforskning af ukendte bøger, der ellers ville forblive ubemærket på hylden. Den forvandler tilfældige kombinationer af titler til opfordringer til fantasi, rækkefølge og fortolkning. Selve gennemsynet bliver en historiefortællingshandling.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til titelbaseret historiefortælling

Facilitatoren forklarer, at bogtitler kan kombineres for at skabe et digt, en udtalelse eller en kort fortælling. Deltagerne ser kort på et eller to eksempler og diskuterer, hvordan separate titler kan antyde karakterer, følelser og begivenheder.

02. Udforskning af bogsamlingen

Deltagerne kigger på et bibliotek, en hylde i klasseværelset eller et forberedt udvalg af bøger. De bemærker titler, der tiltrækker deres opmærksomhed på grund af deres billedsprog, stemning, handling eller mulige forbindelse til andre titler.

03. Valg og arrangement af titler

Deltagerne vælger individuelt, parvis eller i små grupper flere bogtitler og arrangerer dem i en rækkefølge, der skaber en meningsfuld sekvens. De kan ændre rækkefølgen flere gange, indtil titlerne antyder en klar retning.

04. Udvikling af den nye historie

Deltagerne bruger titelsekvensen som grundlag for en kort fortælling. De tilføjer karakterer, omgivelser, konflikter og forbindelser mellem titlerne, samtidig med at de bevarer den hovedide, der antydes af arrangementet.

05. Præsentation og sammenligning af versioner

Deltagerne viser de udvalgte bøger eller titelkort frem og præsenterer deres historier for gruppen. Publikum overvejer, hvordan titelrækkefølgen formede historien, og hvordan de samme titler kan understøtte en forskellig fortolkning.

06. Refleksion over kreativ browsing

Gruppen diskuterer, hvilke titler der var lettest eller sværest at forbinde, og om aktiviteten opfordrede dem til at bemærke ukendte bøger. Facilitatoren afslutter med at understrege, at browsing, selektion og rækkefølge kan blive kreative former for læsning og historiefortælling.

Browsing kan blive til historiefortælling.

Lav bogtitler om til en novelle.

1.1. TITLER JEG VALGTE

BOGTITLER

Hvilke titler fangede min opmærksomhed?

FÆLLES IDÉ

Hvilken stemning, billede eller forbindelse forbinder dem?

1.2. BYG HISTORIEN

KARAKTERER

Hvem er med i historien?

INDSTILLING

Hvor sker det?

KONFLIKT

Hvad er hovedproblemet?

1.3. SKRIV HISTORIEN

Brug titelsekvensen som udgangspunkt for en kort fortælling.

SIDSTE KONTROL

☐ At browse hjalp mig med at lægge mærke til nye bøger.

☐ De samme titler kunne skabe en anden historie.

27. BØGER OG SKÆRME

KONCINSITETS KRAFT

En filmatisering tilbyder en fortolkning af en bog snarere end en direkte visuel kopi af den. I denne aktivitet læser deltagerne en udvalgt passage og ser den tilsvarende scene fra film- eller tv-adaptionen, idet de er opmærksomme på karakterisering, atmosfære, dialog, tempo og følelsesmæssig effekt. De diskuterer, hvad der blev bevaret, ændret eller udeladt, og overvejer årsagerne bag disse kreative beslutninger.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Sammenligning af litteratur med film er en etableret mediekompetencetilgang, der behandler adaptation som fortolkning snarere end direkte reproduktion. Filmversioner skal komprimere, omarrangere eller visualisere litterært materiale gennem skuespil, klipning, musik, setting og kameraarbejde. Pædagogiske sammenligningsaktiviteter beder deltagerne om at identificere, hvad der blev bevaret, ændret eller udeladt, og overveje årsagerne bag disse beslutninger. At arbejde på tværs af begge formater kan styrke den litterære forståelse ved at rette opmærksomheden tilbage mod karakterisering, atmosfære, struktur og narrative detaljer. Forskelle mellem versioner afspejler ofte mulighederne og begrænsningerne i hvert medie snarere end simpel trofasthed eller unøjagtighed. Sammenligningen hjælper også deltagerne med at genkende, hvordan skabere styrer opmærksomheden forskelligt gennem ord, billeder og lyd.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til tilpasning som fortolkning

Facilitatoren forklarer, at en film- eller tv-adaptation ikke er en nøjagtig kopi af en bog. Deltagerne diskuterer kort, hvordan skuespil, musik, klipning, kulisser og kameraarbejde kan påvirke den måde, en litterær scene præsenteres på.

02. Læsning af den valgte passage

Deltagerne læser en kort passage fra en roman, historie eller et skuespil. Individuelt eller parvis identificerer de vigtige detaljer forbundet med personerne, dialogen, atmosfæren, omgivelserne og begivenhedernes rækkefølge.

03. Ser skærmversionen

Gruppen ser den tilsvarende scene fra en film- eller tv-adaption. Deltagerne er opmærksomme på, hvad der er blevet bibeholdt, ændret, forkortet, omarrangeret eller udeladt.

04. Sammenligning af de to formater

Deltagerne registrerer ligheder og forskelle mellem den skrevne version og filmversionen. De overvejer, hvordan ord, billeder, skuespil, lyd, musik og tempo former scenens betydning og følelsesmæssige effekt.

05. Fortolkning af kreative valg

I par eller små grupper diskuterer deltagerne, hvorfor filmskaberne kan have indført bestemte ændringer. De overvejer praktiske begrænsninger, tiltænkt publikum, dramatisk effekt og de forskellige muligheder, som litteratur og film tilbyder.

06. Deling og refleksion

Grupperne præsenterer deres konklusioner og forklarer, hvilken version der formidlede scenen bedst for dem. Facilitatoren afslutter med at understrege, at tilpasninger tilbyder nye fortolkninger, og at forskelle ikke automatisk gør én version bedre eller mindre præcis.

Forskellige formater. Forskellige valgmuligheder. Nye fortolkninger.

Sammenlign en passage og dens skærmtilpasning.

1. PASSAGEN
Skriv titel og forfatter.
Opsummer teksten.

2. FILM-/TV-SCENEN
Skriv titlen og instruktøren.
Hvilken scene så du?

1.3. SAMMENLIGNING AF DE TO VERSIONER

Hvad forblev det samme?

Hvad var anderledes?

Hvad blev udeladt?

1.4. KREATIVE VALG

Hvorfor tror du, at filmskaberne har foretaget disse ændringer?

1.5. INDFLYDELSE OG BETYDNING

Hvordan påvirker forskellene budskabet og din oplevelse?

1. DELING OG REFLEKSION

Hvilken version formidlede scenen bedst for dig?
Hvorfor?

Hvad lærte du om tilpasninger og styrken ved begge formater?

28. TALENDE LÆSNING

KONCINSITETS KRAFT

At tale om en tekst hjælper læserne med at organisere deres tanker, afprøve fortolkninger og huske vigtige detaljer. Efter læsningen svarer deltagerne på åbne spørgsmål om karakterer, beslutninger, temaer og mulige forbindelser til det virkelige liv. Diskussionen forbliver uformel og giver mulighed for at udforske forskellige meninger uden at samtalen bliver til en test med ét korrekt svar.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Tekstcentreret diskussion trækker på læser-respons-teori, litteraturkredse og sokratiske seminartraditioner. Disse tilgange behandler fortolkning som noget, læserne udvikler gennem spørgsmål, beviser og respektfuld udveksling, snarere end at modtage passivt fra en facilitator. Sokratiske seminarer sætter en fælles tekst i centrum, mens litteraturkredse giver deltagerne ansvar for at forberede spørgsmål og udvælge meningsfulde passager. At høre alternative synspunkter kan afsløre detaljer, som individuelle læsere har overset, og udfordre antagelser, der oprindeligt virkede indlysende. Diskussion styrker derfor forståelsen ved at gøre fortolkning samarbejdsorienteret, reflekterende og åben for revision. Det giver også deltagerne øvelse i at underbygge deres meninger med beviser fra teksten. Mening udvikles gennem lytning såvel som tale.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til tekstcentreret diskussion

Facilitatoren forklarer, at gruppen vil udforske en fælles tekst gennem åbne spørgsmål, beviser og respektfuld samtale. Målet er ikke at finde ét korrekt svar, men at udvikle fortolkninger i fællesskab.

02. Forberedelse af spørgsmål og passager

Deltagerne genlæser den valgte tekst og noterer et eller to spørgsmål, vigtige citater eller øjeblikke, de gerne vil diskutere. De kan fokusere på karakterer, beslutninger, temaer, følelser eller forbindelser til det virkelige liv.

03. Deling af første fortolkninger

Deltagerne besvarer individuelt, parvis eller i små grupper spørgsmålene og forklarer deres indledende idéer. De opfordres til at henvise til specifikke ord, handlinger eller detaljer fra teksten.

04. Diskussion og sammenligning af synspunkter

Gruppen udveksler fortolkninger, stiller opfølgende spørgsmål og overvejer alternative perspektiver. Deltagerne lytter efter idéer, de ikke har bemærket, og reviderer måske deres tidligere forståelse.

05. Opbygning af en fælles fortolkning

Gruppen identificerer de mest overbevisende idéer og forbinder dem til en bredere forståelse af teksten. De noterer, hvor meningerne er forskellige, og hvilke passager der understøtter hvert perspektiv.

06. Refleksion over diskussionen

Deltagerne reflekterer over, hvordan det at lytte til andre påvirkede deres forståelse. Facilitatoren afslutter med at understrege, at mening udvikles gennem både tale og lytning, og at fortolkninger bør understøttes af beviser fra teksten.

Udforsk en fælles tekst gennem spørgsmål, beviser og forskellige synspunkter.

Mening udvikles både gennem at lytte og gennem at tale.

1.1. SPØRGSMÅL OG PASSAGER

SPØRGSMÅL

Hvilket spørgsmål vil jeg gerne diskutere?

PASSAGE

Hvilket citat vil jeg gerne bringe ind i diskussionen?

1.2. FØRSTE FORTOLKNINGER

MIN IDÉ

Hvad er min første fortolkning?

TEKSTBEVISER

Hvilke ord eller detaljer understøtter det?

1.3. DISKUTERE OG SAMMENLIGNE

ANDRE SYNSPUNKTER

Hvad bemærkede de andre deltagere?

REVIDERE / TILFØJE

Har jeg ændret eller udvidet min idé?

1.4. OPBYG EN FÆLLES FORTOLKNING

FÆLLES FORSTÅELSE

Hvilke idéer virkede mest overbevisende?

FORSKELLE

Hvilke meninger forblev forskellige?

29. PODCASTLÆSNING

KONCINSITETS KRAFT

At producere en podcast kræver, at deltagerne forstår en tekst godt nok til at kunne forklare den klart for en anden. I denne aktivitet vælger de et litterært værk eller en passage, identificerer dets centrale ideer og forbereder et kort manuskript, der indeholder et resumé, en fortolkning, en diskussion eller en anmeldelse. Optagelse af episoden udvikler planlægning, skrivning, tale og aktiv lytning, mens revisionen opfordrer deltagerne til at bemærke, om deres budskab er sammenhængende og understøttes af teksten.

TIDSPUNKT

10-15
MINUTTER

GRUPPE STØRRELSE

10-20
DELTAGERE

VANSKELIGHED

LET

MATERIALER

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel

● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Udviklingen af pædagogisk podcasting som en tilgængelig optageteknologi gjorde det muligt for elever at producere anmeldelser, interviews, lyddagbøger og analytiske kommentarer. Forberedelse af en episode involverer en komplet række læseopgaver: udvælgelse af information, opsummering af en tekst, udarbejdelse af et manuskript, korrekturlæsning for klarhed og tale til et publikum. Podcastproduktion er også blevet kombineret med udtryksfuld læsning og lyddramatisering, hvilket giver deltagerne en klar grund til at vende tilbage til kildematerialet. At lytte til optagelsen hjælper dem med at vurdere, om deres forklaring er sammenhængende, engagerende og understøttet af teksten. Et reelt eller forestillet publikum giver skrivning og fortolkning et stærkere kommunikativt formål. Produktionsprocessen tilskynder også til gentagen revision, fordi uklare ideer bliver øjeblikkeligt synlige, når de siges højt.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til podcastproduktion

Facilitatoren forklarer, at deltagerne vil omdanne deres forståelse af en litterær tekst til en kort podcast-episode. De diskuterer kort mulige formater, såsom en anmeldelse, et interview, en kommentar, en lyddagbog eller en diskussion.

02. Udvælgelse og analyse af teksten

Deltagerne vælger et litterært værk eller en passage og identificerer dets centrale ideer, vigtige begivenheder, karakterer og temaer. De beslutter, hvilke oplysninger der vil være mest relevante og interessante for deres målgruppe.

03. Planlægning og skrivning af manuskriptet

Deltagerne udarbejder individuelt, parvis eller i små grupper et kort manuskript. Det kan indeholde et resumé, en fortolkning, et personligt svar, en anbefaling, et citat eller et diskussionsspørgsmål.

04. Optagelse af episoden

Deltagerne optager deres podcast ved hjælp af en telefon, tablet eller computer. De fokuserer på klar udtale, passende tempo, udtryksfuld fremførelse og en logisk struktur, som lytterne nemt kan følge.

05. Lytning og repetition

Deltagerne lytter til optagelsen og vurderer, om budskabet er klart, engagerende og understøttes af teksten. De retter uklare afsnit, forbedrer manuskriptet eller optager udvalgte dele igen.

06. Deling og refleksion

Udvalgte episoder præsenteres for gruppen eller deles i et lukket digitalt rum. Deltagerne diskuterer, hvordan det at tale foran et publikum påvirkede deres forståelse af teksten, og hvordan optagelse understøttede planlægning, revision og fortolkning.

Lav læsning om til en kort podcast-episode.

At tale om en tekst hjælper dig med at forstå den bedre.

1.1. TEKST + FORMAT

MIN TEKST

Hvilken tekst eller passage valgte jeg?

PODCAST-TYPE

Hvilken slags episode vil jeg optage?
anmeldelse, interview, kommentar, dagbog, diskussion

1.2. PLANLÆG EPISODEN

HOVEDIDÉEN

Hvad er hovedbudskabet?

POINT

Hvilke 2-3 idéer vil jeg gerne inkludere?

PUBLIKUM

Hvem taler jeg med?

1.3. MANUSKRIFT + OPTAGELSE

MANUSKRIFT

Skriv åbnings- eller nøglelinjerne.

LEVERING

Hvordan skal jeg lyde?
klar, rolig, udtryksfuld, godt tempo

1.4. TEKST + FORBEDRING

HVAD VIRKEDE?

Hvad lød klart og interessant?

REVIDERE

Hvad skal jeg ændre eller optage igen?

30. REF- JOURNALER

KONCINSITETS KRAFT

Personlig refleksion kan hjælpe en læser med at opbygge et stærkere og mere varigt forhold til en bog. I denne praksis fører deltagerne en dagbog, hvor de registrerer følelsesmæssige reaktioner, spørgsmål, forbindelser fra det virkelige liv, citater, tegninger eller alternative udviklinger efter hver læsesession. Udvalgte indlæg kan deles frivilligt under samtaler i små grupper, mens private refleksioner forbliver helt under deltagerens kontrol. Inden for hæftet udvider praksissen læsningen ud over kontaktøjeblikket med teksten og understøtter individuel fortolkning, kritisk tænkning og selvbevidsthed.

TIDSPUNKT GRUPPE STØRRELSE VANSKELIGHED MATERIALER

10-15
MINUTTER

10-20
DELTAGERE

LET

IKKE NØDVENDIG

Om praksis

Hybridbalance

● Traditionel ● Digitalt

OPRINDELSEN AF EN GOD PRAKSIS

Læseresponsjournaler er baseret på læserrespons- og transaktionelle tilgange, der understreger forholdet mellem en tekst og læserens oplevelser, følelser og spørgsmål. Journalskrivning giver deltagerne mulighed for at holde pauser, registrere fortolkninger og observere, hvordan deres forståelse udvikler sig over tid. Indlæg kan indeholde resuméer, forudsigelser, citater, tegninger, personlige forbindelser eller forestillede svar skrevet fra en karakters perspektiv. Nogle refleksioner kan understøtte gruppediskussioner, mens mere personlige indlæg kan forblive private. At vende tilbage til tidligere sider hjælper læserne med at genkende, hvordan senere kapitler, samtaler og oplevelser har omformet deres førstehåndsindtryk. Regelmæssig journalskrivning kan også gøre subtile ændringer i forståelsen mere synlige for læseren. Journalen bevarer læsning som en udviklende oplevelse.

Målsætninger

- At udvikle evnen til at udtrykke komplekse ideer ved hjælp af et præcist og målrettet sprog.
- At fremme kreativ historiefortælling, fortolkning og fælles refleksion.
- At sammenligne, hvordan mening konstrueres og formidles i digitale, talte og trykte formater.

Forberedelse

Saml materialer såsom:

- Små kort, gule sedler eller ark papir.
- Kuglepenne eller tuscher.
- Et stort ark papir, whiteboard eller delt digital tavle.
- En skærm eller projektor til visning af digitale historier, når det er muligt.

BETONTRIN

01. Introduktion til læse-respons-journalen

Facitatoren forklarer, at deltagerne vil bruge en dagbog til at registrere, hvordan deres forståelse af en tekst udvikler sig over tid. Indlæg kan omfatte tanker, følelser, spørgsmål, citater, tegninger eller personlige forbindelser.

02. Læsning og observation

Deltagerne læser en udvalgt passage eller et kapitel og identificerer et eller to øjeblikke, der tiltrak deres opmærksomhed. De overvejer, hvad der overraskede, forvirrede, interessererede eller påvirkede dem følelsesmæssigt.

03. Oprettelse af en journalpostering

Deltagerne svarer skriftligt eller visuelt. De kan opsummere et vigtigt øjeblik, optage et spørgsmål, komme med en forudsigelse, forbinde teksten med det virkelige liv eller skrive fra en karakters perspektiv.

04. Deling af udvalgte refleksioner

I par eller små grupper kan deltagerne frivilligt dele en del af deres dagbogsnotat. Lytterne svarer respektfuldt, stiller opfølgende spørgsmål og sammenligner, hvordan den samme tekst fremkaldte forskellige reaktioner.

05. Returnering og revision

Efter yderligere læsning vender deltagerne tilbage til et tidligere indlæg og overvejer, om deres fortolkning har ændret sig. De tilføjer en kort note, der forklarer, hvilke nye oplysninger, diskussioner eller oplevelser der har påvirket deres forståelse.

06. Afsluttende refleksion

Deltagerne reflekterer over, hvordan dagbogsskrivning påvirkede deres koncentration, fortolkning og forhold til teksten. Facitatoren understreger, at dagbøger kan bevare læsning som en udviklende oplevelse, og at personlige indlæg kan forblive private.

Notér dine tanker, følelser og spørgsmål, efterhånden som din forståelse af teksten udvikler sig over tid.

Din dagbog bevarer læsning som en udviklende oplevelse.

1.1. AT LÆSE OG LÆGGE MÆRKE TIL

Hvilken passage eller kapitel læste du?

Hvilke øjeblikke påvirkede din hengivenhed?
Hvad overraskede, forvirrede, interesserede
eller påvirkede dig følelsesmæssigt?

1.2. JOURNALPOSTERING

Skriv eller tegn dit svar. Du kan opsummere, optage et spørgsmål, lave en forudsigelse, forbinde teksten med det virkelige liv eller skrive fra en karakters perspektiv.

1.3. DEL OG DISKUTER

Hvilken del af dit bidrag vil du dele? Hvilke
spørgsmål eller reaktioner rejste andre?

1.4. RETURNERE OG REVIDERE

Hvordan har din fortolkning ændret sig?
Hvilke nye oplysninger, diskussioner eller
oplevelser har påvirket din tænkning?

1.5. AFSLUTTENDE REFLEKSION

Hvordan påvirkede det at skrive dagbog din
koncentration, fortolkning og forhold til teksten?

En indsigt eller lærdom, du gerne vil
huske:
